TÜRKMENISTANYŇ PREZIDENTI SERDAR BERDIMUHAMEDOW:
– BIZIŇ DÜNÝÄDE PARAHATÇYLYGYŇ, ÄHLUMUMY HOWPSUZLYGYŇ, DURNUKLYLYGYŇ HEMMETARAPLAÝYN PUGTALANDYRYLMAGYNA GÖNÜKDIRILEN UMUMADAMZAT BÄHBITLI BAŞLANGYÇLARYMYZ HALKARA GIŇIŞLIKDE YZYGIDERLI GOLDAW TAPÝAR.

ZAMAN
INTERNATIONAL MEDIA
TÜRKMENISTAN
13-nji mart, 2026. Belgisi 11/1681

ÝURDUMYZYŇ BAŞLANGYÇLARY HALKARA YKRARNAMA EÝE BOLÝAR

Türkmenistan möhüm sebit, sebitara we ählumumy meseleler boýunça köpugurly hyzmatdaşlygy işjeňleşdirmäge gönükdirilen döredijilikli başlangyçlary öňe sürmek bilen, olary iş ýüzünde durmuşa geçirmek üçin yzygiderli işleri alyp barýar. Oňyn Bitaraplyk, parahatçylyk söýüjilik, giň halkara hyzmatdaşlyk ýörelgelerine üýtgewsiz ygrarly bolan ýurdumyz döwletleriň we halklaryň arasynda özara ynanyşykly, netijeli gatnaşyklaryň ösdürilmegine ýardam bermekde, derwaýys meseleleriň özara kabul ederlikli çözgütlerini işläp taýýarlamakda syýasy-diplomatik gurallary ilerletmäge çalyşýar. Geçen ýylyň sentýabr aýynda hormatly Prezidentimiziň Birleşen Milletler Guramasynyň Baş Assambleýasynyň 80-nji ýubileý sessiýasynyň ýokary derejeli plenar mejlisinde öňe süren 2028-nji ýyly «Halkara hukugyň ýyly» diýip yglan etmek baradaky başlangyjy hem hut şu maksatlara gönükdirilendir.

Döwlet Baştutanymyzyň belleýşi ýaly, Türkmenistan hemişe ähli halkara başlangyçlaryny BMG-niň Tertipnamasyna we onuň esas goýujy resminamalaryna, uzak möhletli maksatlaryna laýyk getirýär. Birleşen Milletler Guramasy bilen hyzmatdaşlyk ýurdumyzyň ileri tutýan strategik ugry bolup durýar. Türkmenistan halkara işlerde BMG-niň eýeleýän esasy ornuny pugtalandyrmak ugrunda yzygiderli çykyş etmegini dowam etdirer. Şunda halkara hukugyň berkidilmegi, halkara kadalaşdyryş binýadynyň kämilleşdirilmegi, BMG-niň konwensiýalarynyň, şertnamalarynyň, ylalaşyklarynyň we beýleki köptaraplaýyn resminamalarynyň durmuşa geçirilişiniň netijeliliginiň ýokarlandyrylmagy esasy şertdir.

Türkmenistanyň Daşary işler ministrligi ugurdaş döwlet edaralary bilen bilelikde 2028-nji ýylda Halkara hukugyň ýylyny geçirmäge taýýarlyk görmek boýunça 2026-njy ýyl üçin çäreleriň meýilnamasyny işläp taýýarlady. 18-nji fewralda bolsa bu resminamany durmuşa geçirmek boýunça ilkinji maslahat geçirildi. Meýilnama dürli çäreleriň toplumynyň, şol sanda guramaçylyk-usuly, ylmy-amaly, bilim, maglumat, aragatnaşyk häsiýetli çäreleriň geçirilmegini göz öňünde tutýan bäş esasy ugry öz içine alýar. Onuň çäklerinde halkara maslahatlar, ýaşlara niýetlenen wagyz-nesihat çäreleriniň toplumy, degişli okuw we usuly gollanmalaryň işlenip taýýarlanylmagy bellenilendir. Maglumat bilen üpjün etmegiň çäklerinde Daşary işler ministrliginiň resmi saýtynda ýörite bölümiň döredilmegi, ýurdumyzyň hem-de daşary döwletleriň köpçülikleýin habar beriş serişdeleri arkaly düşündiriş häsiýetli işleriň alnyp barylmagy göz öňünde tutulýar. Şunda parahatçylygy, durnuklylygy, hyzmatdaşlygy goldamagyň täsirli syýasy-hukuk guraly hökmünde Watanymyzyň hemişelik Bitaraplygynyň mümkinçiliklerini açmaga aýratyn üns berilýär.

BMG-niň Baş Assambleýasynyň 80-nji sessiýasynda hormatly Prezidentimiziň öňe süren netijeli başlangyçlaryny, hususan-da, 2028-nji ýyly «Halkara hukugyň ýyly» diýip yglan etmek baradaky teklibini iş ýüzünde durmuşa geçirmek bilen bagly meselelere 23-nji fewralda geçirilen Türkmenistanyň adam hukuklary babatda halkara borçnamalarynyň we halkara ynsanperwer hukugynyň ýerine ýetirilmegini üpjün etmek boýunça pudagara toparyň nobatdaky mejlisinde hem garaldy. Bu ugurda esasy konwensiýalara, ylalaşyklara, beýleki resminamalara goşulyşmak bilen, ýurdumyz öz üstüne alan borçnamalaryna üýtgewsiz ygrarlydygyny iş ýüzünde tassyklaýar. Şu maksat bilen döredilen pudagara topar tarapyndan milli hukuk binýadyny kämilleşdirmek, kanunçylyga umumy ykrar edilen kadalary ornaşdyrmak boýunça ulgamlaýyn işler alnyp barylýar. Türkmenistan bu babatda BMG we onuň ýöriteleşdirilen edaralary, Ýewropa Bileleşigi, ÝHHG ýaly düzümler bilen hyzmatdaşlygy ösdürýär.

Mälim bolşy ýaly, ýurdumyz mukaddes Garaşsyzlygymyzyň 35 ýyllygyna beslenýän «Garaşsyz, baky Bitarap Türkmenistan – bedew batly at-myradyň mekany» ýylynda Garaşsyz Döwletleriň Arkalaşygynda (GDA) hem-de «Merkezi Aziýa we Azerbaýjan» formatynda guraljak döwlet Baştutanlarynyň konsultatiw duşuşygynda başlyklyk edýär.

GDA-nyň assosirlenen agzasy hökmünde Türkmenistan ikitaraplaýyn we köptaraplaýyn hyzmatdaşlyk meselelerinde başlangyçly orny eýeläp, Arkalaşygyň ägirt uly mümkinçilikleriniň durmuşa geçirilmegine, onuň işini häzirki döwrüň zerurlyklaryna laýyklykda täze mazmun bilen baýlaşdyrmaga hemmetaraplaýyn ýardam edýär. Ýurdumyz diňe bir GDA-nyň çäklerindäki ýokary derejeli duşuşyklardyr çärelere yzygiderli esasda gatnaşman, eýsem, olaryň geçirilýän merkezine hem öwrülýär.

Hormatly Prezidentimiz 2025-nji ýylyň oktýabr aýynda Duşenbede geçirilen GDA-nyň döwlet Baştutanlarynyň Geňeşiniň mejlisinde eden çykyşynda Türkmenistanyň bilelikde çözmeli wezipeleriň gerimine doly derejede düşünip, Arkalaşykda başlyklyk etmek wezipesine jogapkärçilikli çemeleşjekdigini nygtady. Şu maksat bilen, döwletara hyzmatdaşlygyň wajyp ugurlaryny öz içine alýan, ony mundan beýläk-de depginli ösdürmäge gönükdirilen degişli Konsepsiýa işlenip taýýarlanyldy. Resminama laýyklykda, sebit howpsuzlygynyň we özara ynanyşmagyň pugtalandyrylmagyna, bitaraplyk ýörelgeleriniň ilerledilmegine, parahatçylyk dialogynyň, özara düşünişmegiň meýdançasy hökmünde GDA-nyň ornuny berkitmek maksady bilen, diplomatik gurallaryň işjeňleşdirilmegine syýasy nukdaýnazardan uly ähmiýet berildi. Ýurdumyz halkara hukugy goramak üçin tagallalaryň birleşdirilmegi ugrunda çykyş edip, hyzmatdaş döwletlere BMG-niň çäklerinde ylalaşylan diplomatik çäreleri işläp taýýarlamagy teklip edýär.

Türkmenistan Arkalaşykda başlyklyk etmek wezipesini söwda, ykdysady, ulag, energetika hyzmatdaşlygyny pugtalandyrmaga gönükdirilen başlangyçlaryny ilerletmek babatda ulanmagy maksat edinýär. Şunda GDA-nyň ykdysady ösüşiniň 2030-njy ýyla çenli döwür üçin Strategiýasy esasy ýolgörkeziji bolup durýar. Arkalaşyga agza döwletleriň logistika we infrastruktura mümkinçiliklerini doly ýüze çykarmaga uly ähmiýet bermek bilen, ýurdumyz 2027-nji ýyly «GDA-nyň ulag arabaglanyşygynyň ýyly» diýip yglan etmegi teklip edýär. Ulag geçelgelerini ösdürmek bilen bir hatarda, sebitiň dünýä giňişligindäki bäsdeşlige ukyplylygynyň häzirki möhüm şerti bolup durýan sanly ösüşe, innowasiýalar boýunça hyzmatdaşlyga hem aýratyn üns berilýär. Ynsanperwer ugur, şol sanda bilim, ylym, medeniýet, syýahatçylyk, sport, ýaşlar, köpçülikleýin habar beriş serişdeleriniň ugry boýunça hyzmatdaşlyk Türkmenistanyň GDA-da başlyklyk etmeginiň wajyp ugrudyr. Şeýle hyzmatdaşlyk Arkalaşygyň çäklerinde dostlukly, hoşniýetli döwletara gatnaşyklary pugtalandyrmagyň, halklaryň ruhy we medeni mirasyny gorap saklamagyň aýrylmaz şerti bolup durýar.

2026-njy ýyl Garaşsyz Döwletleriň Arkalaşygynda «Saglygy goramagyň ýyly» diýlip yglan edildi. Milli saglygy goraýyş ulgamyny toplumlaýyn ösdürmegi we döwrebaplaşdyrmagy, jemgyýetde sagdyn durmuş ýörelgelerini giňden wagyz etmegi döwlet syýasatynyň ileri tutulýan wezipeleriniň hatarynda kesgitlän Türkmenistan bu ugurda daşary ýurtly hyzmatdaşlar bilen işjeň hyzmatdaşlyk edip, şeýle özara gatnaşyklary GDA-nyň giňişliginde hem ilerletmegi maksat edinýär. Hormatly Prezidentimize Bütindünýä Saglygy Goraýyş Guramasynyň «Saglygy goraýyşda parahatçylygy, agzybirligi we diplomatiýany öňe sürmekde goşan goşandy üçin» atly ýörite sylagynyň gowşurylmagy ýurdumyzyň bu ulgamda alyp barýan işleriniň, gazanan üstünlikleriniň ýokary baha eýedigini nobatdaky gezek tassyklan waka boldy. Şunuň bilen bir hatarda, ýurdumyz ekologiýa, daşky gurşawy goramak, ekologik taýdan arassa tehnologiýalary ornaşdyrmak, «ýaşyl» ykdysadyýete geçmek meselelerini üns merkezinde saklaýar. Bu wezipeler Türkmenistanyň GDA-da başlyklyk etmeginiň Konsepsiýasynda hem beýanyny tapdy. ■2

DOKMA SENAGATY PUDAGYNYŇ KUWWATY ARTÝAR

Ýurdumyzda üstünlikli durmuşa geçirilýän düýpli özgertmeler syýasatynyň netijesinde dokma senagatynyň maddy-enjamlaýyn binýady yzygiderli döwrebaplaşdyrylýar, bu ugurda täze önümçilik desgalary gurulýar, dolandyryş we marketing kämilleşdirilip, önümçilige öňdebaryjy usullar ornaşdyrylýar. Munuň özi döwletimiziň dokma önümleriniň içerki we daşarky bazarlarda bäsdeşlige ukyplylygynyň ýokarlanmagyna saldamly goşant goşmak bilen, milli işewürlerimiziň dünýä bazarynda ýokary hilli önüm öndürijiler hökmünde ykrar edilmegine ýardam berýär. ■3

HALKARA ZÄHMET GURAMASY BILEN HYZMATDAŞLYGYŇ GELJEGI ARA ALNYP MASLAHATLAŞYLDY

11-nji martda Türkmenistanyň Mejlisiniň Başlygy D.Gulmanowanyň Halkara Zähmet Guramasynyň Ýewropa we Merkezi Aziýa boýunça Sebitleýin direktory jenap Peter wan Roý bilen duşuşygy geçirildi.

Duşuşykda hemişelik Bitarap Türkmenistanyň alyp barýan ynsanperwer içeri we daşary syýasatynyň hem-de Birleşen Milletler Guramasynyň çäklerinde öňe sürýän başlangyçlarynyň halkara ähmiýeti nygtaldy.

Biziň ýurdumyz halkara hukugyň berkidilmegini, halkara kadalaşdyryş binýadynyň kämilleşdirilmegini, goşulan konwensiýalarynyň hem-de baglaşylan şertnamalarynyň, ylalaşyklarynyň we beýleki köptaraplaýyn resminamalarynyň durmuşa geçirilişiniň netijeliliginiň ýokarlandyrylmagyny munuň esasy şerti hasaplaýar.

Şunuň bilen baglylykda, duşuşykda Türkmenistan bilen Birleşen Milletler Guramasynyň we onuň düzüm birlikleriniň, şeýle-de Halkara Zähmet Guramasynyň arasyndaky hyzmatdaşlygy mundan beýläk-de köptaraplaýyn esasda işjeňleşdirmegiň ugurlary ara alnyp maslahatlaşyldy.

Şeýle hem Türkmenistanyň Hökümeti bilen Halkara Zähmet Guramasynyň arasynda hyzmatdaşlyk etmek boýunça çäreleriň 2024-2025-nji ýyllar üçin «Ýol kartasynyň» çäklerinde ýerine ýetirilen işleriň oňyn netijeleri, şeýle-de «Ýol kartasynda» 2026-njy ýylda göz öňünde tutulan işler barada pikir alşyldy. Bellenilişi ýaly, «Ýol kartasynda» milli kanunçylyk binýadyny mundan beýläk-de kämilleşdirmek göz öňünde tutulyp, hukuk taýdan ähmiýetli çäreleri ulanmak boýunça işleriň güýçlendirilmegine aýratyn ähmiýet berilýär.

Türkmen tarapy toplanan tejribäniň we umumy ykrar edilen halkara kadalaryň esasynda, şeýle hem Türkmenistanyň goşulyşan halkara şertnamalaryndan gelip çykýan kadalary ýurdumyzyň milli kanunçylygyna girizmek arkaly zähmet kanunçylygyny, adam hukuklaryna, çagalaryň we ilatyň durmuş taýdan goraglylygyna degişli kanunçylyk namalaryny döwrebaplaşdyrmak boýunça alnyp barylýan işler bilen tanyşdyrdy.

Myhman Türkmenistanda bu ugurda alnyp barylýan işleriň netijelerine ýokary baha berip, ýakyn geljek üçin hyzmatdaşlyga bolan garaýyşlaryny beýan etdi.

HUSUSY ULGAM – MILLI YKDYSADYÝETIŇ DAÝANJY

Ata Watanymyz täze taryhy eýýamda berkarar döwletine guwanyp, buýsanyp ýaşaýan zähmetsöýer halky bilen diňe öňe barýar. Hormatly Prezidentimiziň parasatly baştutanlygynda dost-doganlygyň, agzybirligiň, ynsanperwerligiň, asudalygyň ygtybarly binýadyna daýanýan ýurdumyzda uly ösüşler gazanylýar, belent sepgitlere ýetilýär. Senagatda we oba hojalygynda halkyň ýaşaýyş-durmuş şertlerini ýokarlandyrmaga gönükdirilen oňyn özgertmeler üstünlikli amala aşyrylýar. Bu bolsa döwlet Baştutanymyz tarapyndan kabul edilýän maksatnamalaryň üstünlikli durmuşa geçirilýändigi bilen aýrylmaz baglanyşyklydyr. ■3

Täze syýahatçylyk merkezi guruldy

PLAT ASIA binagärlik býurosy Hytaýyň Içerki Mongoliýa sebitiniň Baýangol etrabynda «Volcano-In» syýahatçylyk merkeziniň gurluşygyny tamamlady. ■4

Tebigatyň iň gowy «ussalary»

Tebigatda «ussat gurluşykçylar» hasaplanýan jandarlaryň birnäçesi duş gelýär. ■5

«Mercedes» topary 77-nji möwsüme şowly başlady

Formula 1 boýunça täze 77-nji möwsümiň ilkinji ýaryşy Awstraliýada geçirildi. ■6

1/8 finalda uly hasaply ýeňişler

UEFA Çempionlar Ligasynda 1/8 finalyň 1-nji duşuşyklary geçirildi. Uly hasaply netijeleriň bellige alnan tapgyrynda 8 oýunda 32 gol derweze girizildi. ■7

20 ýyldan bäri birinji

«Samsung» kompaniýasy telewizor satuwyndan alýan girdejisinde 2006-njy ýyldan bäri dünýäde birinji orny saklap gelýär. Bazar barlaglaryny geçirýän «Omdia» kompaniýasynyň maglumatyna görä, 2023-nji ýylda telewizor bazarynyň 30,1 göterimi «Samsung»-a degişli bolup, rekord derejä ýetipdir. Kompaniýanyň öndürýän ýokary durulykdaky QLED we OLED telewizorlary şeýle üstünlige ýetmegine goşant goşupdyr. Kompaniýa diňe öý we ofisler üçin däl, eýsem, açyk meýdanlarda, stadionlarda goýulýan has uly ekranlary hem öndürýär. Esasan, smartfon önümçiligi bilen tanalýan koreý brendi beýleki öndürijileri smartfon ekranlary bilen hem üpjün edýär.

Geçen ýylyň başynda önümçiligini ep-esli artdyran TCL hem-de «Hisense» kompaniýalary ikinji we üçünji orunlary eýeläpdir. LG hem-de «Walmart» ilkinji bäşlige giripdir.

Laçyn BALLYÝEWA,
Türkmen döwlet maliýe institutynyň talyby.

Dünýä ykdysadyýeti durnukly bolar

«Fitch Ratings» halkara reýting agentligi global ykdysadyýet bilen bagly täze maglumatyny ýaýratdy. Reýting edarasy geçen ýyl dünýä ykdysadyýetiniň 2,7% ösendigini habar berdi. Bellenilişine görä, bu görkeziji soňky birnäçe ýylyň ortaça ösüşine ýakyn bolupdyr. Üstümizdäki ýylda bolsa, global ykdysady ösüşiň 2,6% boljakdygy çaklanyldy. Agentlik geçen ýylyň dekabr aýyndaky maglumatynda bu görkezijiniň 2,4% boljakdygyny çaklapdy. Maglumatnamada emeli aň tehnologiýasyna goýberilýän maýa goýumlarynyň ýokary depginlerde ösüşi hem-de paýnama bazarynyň işjeňligi we maliýe syýasatynyň ykdysady ösüşe goldawy görkezilýär.

2026-njy ýylda Ýewro sebitinde 1,3% ösüşe garaşylýar. Dünýäniň ikinji uly ykdysadyýeti bolan Hytaýyň ykdysady ösüşi 4,3% bolar. Geçen ýyl ýurtda 5% töweregi ösüş hasaba alnypdy.

Gülaýym AMANGULYÝEWA,
Türkmenistanyň Magtymguly adyndaky Ýaşlar guramasynyň Aşgabat şäheriniň Bagtyýarlyk etrap Geňeşiniň guramaçylyk bölüminiň esasy hünärmeni.

Hindistandaky önümçiligi artýar

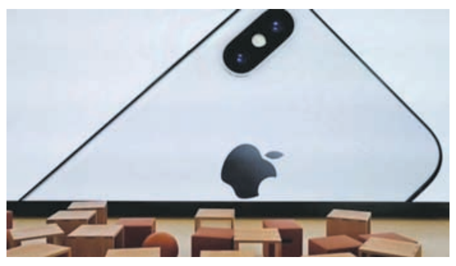

«Apple» kompaniýasynyň Hindistandaky önümçiligi artýar. «Bloomberg News»-iň bellemegine görä, geçen ýyl kompaniýa bu ýurtda 55 million «iPhone» smartfonyny öndüripdir. Bu görkeziji ozalky ýyldakydan 36 million ýa-da 53 göterim köp diýmegi aňladýar. Amerikan kompaniýasy bir ýylda 220-230 million aralygynda «iPhone» öndürýär. Şeýlelikde, smartfonlaryň 25 göteriminiň Hindistanda öndürilendigini görmek bolýar.

«Apple» ilkibaşda Hindistanda daşary ýurtly maýadarlar üçin döredilýän mümkinçiliklerden peýdalanyp, diňe içerki önümçilige niýetlenen zawod açdy. Soňra bolsa, önümçiliginiň gerimini giňeldip, bu ýurtda öndürilen enjamlaryny daşary ýurtlara hem iberip başlady.

Ýurduň hökümet Başlygy Narendra Modiniň ýolbaşçylyk edýän hökümeti bu ýurtda önümçiligi ýola goýan halkara kompaniýalara uly mümkinçilik döretmegi netijesinde bu ýerde köpsanly zawod guruldy.

Ezizhan BEREKETOW,
Türkmenistanyň Telekommunikasiýalar we informatika institutynyň talyby.

ÝURDUMYZYŇ BAŞLANGYÇLARY HALKARA YKRARNAMA EÝE BOLÝAR

Başlangyjy 1-nji sahypada.

Umuman, şu ýyl Türkmenistanyň Garaşsyz Döwletleriň Arkalaşygyndaky başlyklygy dürli ugurlarda özara hormat goýmak, ynanyşmak, netijelilik ýörelgelerine esaslanýan döwletara gatnaşyklara itergi bermäge we mazmun taýdan baýlaşdyrmaga, hyzmatdaşlygyň täze mümkinçiliklerini ýüze çykarmaga gönükdirilendir.

Türkmenistan sebit we sebitara hyzmatdaşlygy ösdürmek boýunça anyk teklipleri öňe sürüp, özara gatnaşyklary çuňlaşdyrmak, bar bolan ägirt uly mümkinçiliklerden ýerlikli peýdalanmak ugrunda çykyş edýär. Şunuň bilen baglylykda, şu ýyl Türkmenistanyň başlyklyk etmeginde geçiriljek Merkezi Aziýa ýurtlarynyň we Azerbaýjanyň Baştutanlarynyň konsultatiw duşuşygynyň uly ähmiýeti bardyr.

Azerbaýjan Respublikasynyň bu formata doly hukukly agza hökmünde goşulmagy hakyndaky başlangyç türkmen halkynyň Milli Lideri, Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň Başlygy Gurbanguly Berdimuhamedow tarapyndan Merkezi Aziýa döwletleriniň Baştutanlarynyň 2025-nji ýylyň 5-nji awgustynda «Awaza» milli syýahatçylyk zolagynda geçirilen duşuşygynda öňe sürlüpdi. Gahryman Arkadagymyz şol duşuşykda eden çykyşynda öňde goýlan wezipeleri durmuşa geçirmekde Merkezi Aziýa döwletleriniň we Azerbaýjanyň hyzmatdaşlygynyň hem-de özara goldawynyň Durnukly ösüş maksatlaryna ýetmäge saldamly goşant boljakdygyna ynam bildirdi.

Hormatly Prezidentimiziň geçen ýylyň noýabr aýynda geçirilen Merkezi Aziýa döwletleriniň Baştutanlarynyň ýedinji konsultatiw duşuşygynda eden çykyşynda nygtaýşy ýaly, Türkmenistan 2026-njy ýylda başlyklygy kabul etmek bilen, doganlyk halklaryň arasynda agzybirligi we jebisligi pugtalandyrmak, ykdysady hyzmatdaşlygy berkitmek, uly göwrümli maýa goýumlar we iri halkara taslamalary durmuşa geçirmek üçin ähli tagallalary eder. Döwlet Baştutanymyz ulag, energetika, söwda, önümçilik, tehnologiýa hyzmatdaşlygyny özara gatnaşyklaryň möhüm ugurlarynyň hatarynda görkezdi. Hormatly Prezidentimiz döwrebap, köpşahaly, netijeli, durnukly ulag-logistika infrastrukturasyny döretmek babatda tagallalaryň birleşdirilmeginiň döwletlerimiziň strategik bähbitlerine laýyk gelýändigine ynam bildirdi. Energetika hyzmatdaşlygy barada aýdylanda, Türkmenistan bu ugurdaky gatnaşyklary pugtalandyrmak boýunça geljekki anyk ädimleri ara alyp maslahatlaşmaga taýýardyr. Şunda gürrüň diňe bir turba geçiriji taslamalar däl, eýsem, elektroenergetika pudagyny ösdürmegiň möhümdigi barada hem barýar.

Ýurdumyzyň başlangyjy bilen Birleşen Milletler Guramasynyň Baş Assambleýasy tarapyndan kabul edilen Kararnamalaryň halkara energetika we ulag arabaglanyşygynyň täze arhitekturasyny kemala getirmekde hukuk binýadyny pugtalandyrmagyň, sazlaşykly ugurdaş düzümleri döretmegiň ýolunda anyk ädim bolandygyny bellemek gerek. 2025-nji ýylyň dekabr aýynda kabul edilen «Birleşen Milletler Guramasynyň Durnukly ulag boýunça onýyllygy (2026 – 2035-nji ýyllar)» hem-de «Durnukly ösüşi üpjün etmekde ygtybarly we durnukly energiýa birikmesiniň esasy orny» atly Kararnamalar şolaryň hataryndadyr.

Şeýlelikde, parahatçylyk döredijilikli daşary syýasaty durmuşa geçirýän Bitarap Watanymyz sebit we ählumumy derejede ikitaraplaýyn görnüşde hem-de abraýly halkara guramalaryň, köptaraplaýyn meýdançalaryň çäklerinde syýasy dialogyň, özara bähbitli ykdysady hyzmatdaşlygyň, ynsanperwer gatnaşyklaryň ilerledilmegine uly goşant goşýar.

BEDEW BADY: GÜÝÇ HEM GÖZELLIK

Türkmen halkynyň müňýyllyklardan bäri dowam edip gelýän baý medeni mirasynyň içinde atlara aýratyn orun berilýär. Bedew güýç-kuwwatyň we gözelligiň nyşany hökmünde kabul edilýär. Häzirki wagtda atçylyk däplerini täzeden dikeltmek we ösdürmek ýurdumyzyň döwlet syýasatynda ileri tutulýan ugurlaryň hatarynda durýar. Soňky ýyllarda ýurtda atçylyk we atçylyk sporty üçin niýetlenen döwrebap desgalar bina edildi, ähli welaýatlarda atçylyk sport toplumlary guruldy.

Türkmenistanyň Garaşsyz Döwletleriň Arkalaşygynda başlyklyk etmeginiň çäklerinde «Bedew bady: güýç hem gözellik» atly telewizion filmleriň döwletara bäsleşigi geçirilýär. Türkmenistanyň başlangyjy bilen guralan bu giň gerimli döredijilik taslamasy Garaşsyz Döwletleriň Arkalaşygynyň döredilmeginiň 35 ýyllygyna bagyşlanýar. Bäsleşige GDA agza ýurtlaryň wekilleri çagyrylýar.

Türkmenistanyň GDA-da başlyklyk edýän döwründe öňde goýlan esasy maksatlaryň biride dostlukly ýurtlaryň arasynda medeni, taryhy, ynsanperwer hem-de sport ulgamynda gatnaşyklary ösdürmekdir. Atçylyk pudagyndaky hyzmatdaşlyk bu ugurlaryň möhüm bölegi bolup durýar.

Atlar çeýeligi, tizligi we çydamlylygy bilen bütin dünýäde meşhurdyr. Esasan hem, ahalteke bedewleri uzyn boýny we täsin reňki bilen beýleki atlardan tapawutlanýar. Bu aýratynlyklar bolsa bedewleriň owadan görünmegine sebäp bolýar.

Gadymy döwürlerde söweşlerde, uzak ýola gidilende bedewleriň orny örän uly bolupdyr, toý-baýramlaryň bolsa bezegine öwrülipdir. Türkmen ýigitleriniň edermenligi köplenç olaryň bedewi bilen bilelikde wasp edilipdir. Halk döredijiliginde hem at bilen bagly köp sanly rowaýatlar, dessanlar we aýdymlar bar. Hereketi ýeňil we sazlaşykly bolan bedewiň gözelligi şahyrlaryň we sungat ussatlarynyň ylham çeşmesine öwrülipdir. Türkmen halylarynda, nagyşlarynda we sungat eserlerinde bedewiň keşbi giňden ulanylypdyr.

«Bedew bady: güýç hem gözellik» diýen düşünje diňe bir atlaryň fiziki aýratynlyklaryny däl, eýsem, olaryň türkmen halkynyň taryhyndaky, medeniýetindäki we ruhy dünýäsindäki ähmiýetini hem beýan edýär. Bedew – güýjüň, gözelligiň we ynamyň janly nyşanydyr.

Myrat MERDANOW,
Türkmen döwlet binagärlik-gurluşyk institutynyň talyby.

ORAZA AÝYNYŇ MÜBÄREK GIJESI

Her ýylyň Oraza aýynyň 26-syndan 27-sine geçilýän gijä gabat gelýän Gadyr gijesi musulman halklary üçin iň bir eý görülýän pursat hasaplanýar. Adamlar Gadyr gijesini agzybirlikde we asudalykda geçirmegi halaýarlar. Bu gije üçin dürli naz-nygmatlar aýratyn yhlas bilen taýýarlanýar, bir saçagyň başyna jemlenip, agyz açylýar. Gadyr gijesine ýörite taýýarlyk görülýär. Dürli-dümen milli tagamlar bişirilip, desterhanlar naz-nygmatlardan doldurylýar. Goňşy-golama, dogan-garyndaşa öýde taýýarlanan tagamlardan hödür edilýär.

Mukaddes Gurhanyň ilkinji aýatlarynyň iberilip başlanan güni hasaplanýan Gadyr gijesine sahawatlylygyň we bereketliligiň mübärek gijesi hökmünde aýratyn hormat goýulýar. Müňýyllyklardan gözbaş alýan ýörelgelerimize laýyklykda, bu mukaddes gijäniň hormatyna agzaçar sadakalary berilýär.

Gadyr gijesi Oraza aýynyň mukaddes gijeleriniň biridir. Bu ýyl Gadyr gijesi 15-nji martdan 16-njy marta geçilýän gijä gabat gelýär. Mukaddes gijede namaz okamagyň sogaby örän uludyr. Oraza aýynyň sahawatly günlerinde hem-de Gadyr

gijesinde amal ediljek tagat-ybadatlaryňyz, berjek agzaçar sadakalaryňyz, halkymyzyň agzybirligi, abadançylygy, Watanymyzyň berkararlygy hem-de rowaçlygy üçin etjek doga-dilegleriňiz Beýik Biribaryň dergähinde kabul bolsun!

PASYL ÇALŞYGYNDA KESELLERIŇ ÖŇÜNI ALMAK ÜÇIN MASLAHATLAR:

- Ýaz paslynyň talaplaryna laýyklykda geýniň!
- Sagdyn durmuş ýörelgesini berjaý edip, zyýanly endiklerden daşda duruň! Bedenterbiýe we sport bilen meşgullanyň!

- Şahsy we jemgyýetçilik arassaçylyk tertip-düzgünlerini berjaý ediň! Iş ýeriňizde we öýüňizde otaglaryň howasynyň tämiz bolmagyny gazanyň!
- Ýiti respirator ýokanç keseliniň ilkinji alamatlary ýüze çykan ýagdaýynda hökman maşgala lukmanyna ýüz tutuň!
- Derman serişdelerini lukman bilen maslahatlaşman özbaşdak kabul etmäň!
- Gan basyşyňyzy we ganyň düzümindäki süýjini hemişe gözegçilikde saklaň! Lukmanyň beren bejergisini talabalaýyk ýerine ýetiriň!
- Witaminlere we mikroelementlere baý ter gök önümleri we miweleri iýiň!
- Kömelek we beýleki gök önümleri iýeniňizde hökman arassaçylyk talaplaryny berjaý ediň!
- Ýaz paslynda dürli mör-möjekleriň tebigatda janlanýandygyny nazara alyp, tebigata çykanyňyzda olaryň çakmagyndan ägä boluň!
- Ýurdumyzda ýola goýlan keselleriň öňüni alyş sanjymlaryny maşgala lukmanyňyz bilen maslahatlaşyp öz wagtynda alyň!

Türkmenistanyň Saglygy goraýyş we derman senagaty ministrliginiň Saglygy goraýşyň habarlar merkezi.

Meşhur eseri satyn aldy

Italiýanyň Medeniýet ministrligi meşhur suratkeş Karawajonyň çeken suratyny 30 million ýewro töläp satyn aldy. Kartinada geljekde Papa bolmagyna garaşylýan ýaş ruhany Maffeo Barberini suratlandyrylýar.

Ýurduň medeniýet ministri Alessandro Juli naýbaşy eseri almak üçin bir ýyldan gowrak wagt gepleşikleriň geçirilendigini mälim etdi. Juli suratyň satyn alynmagynyň milli medeni mirasy ösdürmek maksady bilen amala aşyrylýan taslamanyň bir bölegidigini mälim etdi. Kartinanyň Rimdäki Barberini köşgündäki Milli gadymy eserler galereýasynda köpçülige görkeziljekdigi mälim edildi.

XVI-XVII asyrlarda ýaşap geçen meşhur italýan suratkeşi Mikelanjelo Merizi da Karawajo barrok döwrüne degişli eserleri döretdi. Maffeo Barberininiň bolsa, 1598-nji ýylda çekilendigi aýdylýar. Suratda Barberini elinde düýrlenen hatly, kellesi başgaply we egni ýapynjaly edip görkezilipdir.

Mikelanjelo suratlarynda ýagtylygy we kölegäni köp ulanýar. Maffeo Barberini hem şeýle suratlaryň biri hasaplanýar.

Arslan ATAROW,
Maýa Kulyýewa adyndaky Türkmen milli konserwatoriýasynyň ýanyndaky Daňatar Öwezow adyndaky Türkmen döwlet ýörite sazçylyk mekdebiniň mugallymy.

Uçýan taksiler üçin maksatnama

Häzirki wagtda dünýäniň käbir iri şäherlerinde uçýan taksiler üçin infrastrukturalar gurulýar, synag maksatly uçuşlar amala aşyrylýar. ABŞ-nyň Federal awiasiýa edarasy

uçýan taksiler we dikligine uçup hem gonup bilýän elektroulaglar üçin (eVTOL) giň möçberli synag maksatnamasyny ýola goýdy. Maksatnamanyň çäklerinde 26 ştatda dürli taslamalar durmuşa geçiriler. Bu başlangyç awiasiýa pudagynda täze nesil gatnaw usullaryny ygtybarly ýagdaýda kämilleşdirmegi maksat edinýär. Maksatnama şäheriçi ýolagçy gatnawyny hem-de ýük daşalyşyny öz içine alýar. Maksatnamanyň çäklerinde ýolagçy we ýük gatnawynyň hakyky iş şertlerinde synagdan geçirmek göz öňünde tutulýar.

Tehasyň Ulag ministrligi bolsa şäherleriň arasynda uçýan taksileriň yzygiderli gatnawyny ýola goýmagy maksat edinýär. Bu taslama gysga aralykdaky şäherleriň arasynda ulag dyknyşygyny azaltmaga çözgüt hökmünde teklip edilýär.

Uçýan taksi ulaglarynyň saglygy goraýyş ulgamynda hem ulanylmagy göz öňünde tutulýar. Uçýan ulaglar gaýragoýulmasyz lukmançylyk kömegini bermekde we hassany gysga wagtda hassahana eltmekde möhüm ähmiýete eýe bolar.

Kakajan BERDIÝEW,
Türkmenistanyň Gurluşyk we binagärlik ministrliginiň Aşgabat gurluşyk orta hünär okuw mekdebiniň bölüm müdiri.

Gymmat brendler mälim edildi

«Brand Finance» maslahat beriş kompaniýasy dünýäniň iň gymmatly brendleriniň sanawyny taýýarlady. Sanawyň başynda tehnologiýa kompaniýalary orun alýar. «Apple», «Microsoft» we «Google» ýaly dünýä belli brendler emeli aň we beýleki innowasion tehnologiýalary goýýan maýa goýumlary bilen gymmatyny ýylsaýyn artdyrýarlar. Soňky ýyllarda çalt depginler bilen ösýän emeli aň tehnologiýasy täze peýda bolan ýa-da o diýen belli bolmadyk brendleriň hem gysga wagtda uly ösüş gazanmagyna sebäp boldy. Munuň iň gowy mysaly hökmünde emeli aň çiplerini öndürýän «Nvidia» kompaniýasy hasaplanýar.

Köp ýyldan bäri sanawyň başyny çekýän «Apple»-iň 2026-njy ýyldaky gymmatynyň 608 milliard dollara, ikinji ýerdäki «Microsoft»-yň gymmatynyň 565 milliard dollara ýetmegine garaşylýar. «Alphabet»-iň garamagyndaky «Google» bolsa, 433 milliard dollar gymmaty bilen üçünji boldy. «Amazon» (370 milliard), «Nvidia» (184 milliard), «TikTok» (154 milliard), «Walmart» (141 milliard), «Samsung» (119 milliard), «Facebook» (107 milliard), «State Grid Corporation of China» (102 milliard),

ICBC (91 milliard) we «Instagram» (81 milliard) ilkinji onluga giripdir. Ilkinji onlukda tehnologiýa kompaniýalaryndan başga-da bölek söwda we maliýe edaralary hem bar.

Gurbanmämmet AMANOW,
Türkmenistanyň Kärdeşler arkalaşyklarynyň Magtymguly etrap birleşmesiniň başlygy.

BRICS ýurtlarynyň gözellik bäsleşigi

Russiýa Federasiýasynyň Tatarystan Respublikasynyň paýtagty Kazan şäherinde BRICS ýurtlarynyň gözellik bäsleşigi geçirildi. Ýaryşda agza ýurtlaryň wekilleri milli egin-eşikleri bilen çykyş etdiler. Ilkinji gezek geçirilen «Miss BRICS» ýaryşyna 17 ýurtdan 49 zenan gatnaşdy. «Miss», «Mini Miss» we «Mrs» atly üç ugurda geçirilen ýaryşda russiýaly Walentina Alekseýewa «Miss» ugrunda birinji boldy.

«Mini Miss» ugrundan hytaýly Dumalaog Saffira Kara Gille, «Mrs» ugrundan Günorta Afrika Respublikasynyň wekili Millisent Holodi Tlou täç geýdi.

Adaty gözellik bäsleşiklerinden tapawutlylykda, bu bäsleşik ýaş gyzlaryň, çagalaryň we durmuşa çykan zenanlaryň arasynda geçirilip, aýratynlykda baýraklar gowşurylýar. Bäsleşik halklaryň arasyndaky medeni gymmatlyklary köpçülige tanyşdyrmagy maksat edinýär.

Serdar AGAMYRADOW,
Myrat Garryýew adyndaky Türkmenistanyň Döwlet lukmançylyk uniwersitetiniň mugallymy.

ZAMAN TÜRKMENISTAN

ESASLANDYRYJYSY –
«ZAMAN–TÜRKMENISTAN» HOJALYK JEMGYÝETI

Mart aýynyň 13-i, 2026
Gazetiň möçberi 8 sahypa. A-118264
Belgisi: 11/1681
Tiražy: 10039
Bahasy: 4,50 manat

BAŞ REDAKTOR **MYRATDURDY GARJANOW**
JOGAPKÄR KÄTIP **AMANMYRAT BAÝMYRADOW**

BIZIŇ SALGYMYZ: Aşgabat şäheri, 1908 (Gündogar) köçesi, 10-A jaýy.
Tel/Faks: 28-14-05, 28-14-36
web sahypa: www.zamanturkmenistan.com.tm
e-poçta: info.zamanturkmenistan@gmail.com, zamanturkmenistan@sanly.tm

BELLIK: Redaksiýamyza gelen hatlar yzyna gaýtarylmaýar. Gazetimizde ýerleşdirilen mahabatlardaky ýazgylaryň mazmunyna mahabat beriji jogapkärdir. Gazet Türkmen döwlet neşirýat gullugynyň Metbugat merkezinde ofset usulynda çap edildi. Çap edilişiniň hiline Metbugat merkezi jogap berýär. Telefony: 399536.

Abuna ýazylmak isleýänler üçin gazetiň indeksi: 69477

Gazetiň PDF nusgasyny QR kod arkaly elektron görnüşde okap bilersiňiz!

DOKMA SENAGATY PUDAGYNYŇ KUWWATY ARTÝAR

Başlangyjy 1-nji sahypada.

Ýurdumyzyň dokma senagatyny ösdürmekde zerur bolan ýerli çig mal, ýokary hünär derejeli işgärler bilen üpjünçilik, öndürilen harydy bazarlara çykarmak üçin ulag-logistika düzümleri hem-de içerki we daşary bazarlar bar. Şeýle-de tebigy we howa şertlerimiz gowaçanyň dünýä bazarynda uly islegden peýdalanýan önümleri öndürmekde çig mal bolup hyzmat edýän orta hem-de inçe süýümli görnüşlerini ösdürip ýetişdirmek üçin oňaýlydyr.

Hormatly Prezidentimiziň Permany bilen, dokma senagatyny ösdürmek, pudagyň kärhanalaryndaky önümçilik-tehniki binýady yzygiderli döwrebaplaşdyrmak we içerki tebigy çeşmeleriň esasynda innowasion önümçilikleri döretmek boýunça toplumlaýyn maksatnama işlenilip taýýarlandy. «Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy: Türkmenistany 2022 – 2052-nji ýyllarda durmuş-ykdysady taýdan ösdürmegiň Milli maksatnamasynda» kesgitlenen wezipeleri üstünlikli amala aşyrmak maksady bilen, gysga döwre niýetlenen 2026-njy ýyl üçin maýa goýum Maksatnamasynyň kabul edilmegi öňde goýlan maksatlara ýetmäge, täzeçe usullary önümçilige ornaşdyrmaga ýakyndan ýardam eder. Bu maksatnamalar amatly bahadan we ýokary hilli içerki önümleriň köpsanly görnüşleriniň öndürilmeginiň hasabyna daşary ýurtdan getirilýän harytlaryň möçberini azaltmaga mümkinçilik berer. Göz öňünde tutulan çäreleriň ýerine ýetirilmegi Türkmenistanyň dokma pudagynda bar bolan kärhanalaryň täzeden enjamlaşdyrylmagyna we ýokary tehnologiýaly önümçilikleriň döredilmegine mümkinçilik berer.

Daşary ýurtly kompaniýalar we halkara maliýe edaralary bilen alnyp barylýan hyzmatdaşlyk Türkmenistanyň dokma senagatynyň mundan beýläk hem ösdürilmegini üpjün edýär. Häzirki wagtda daşary ýurt kompaniýalarynyň gatnaşmagynda döwrebap dokma toplumlarynyň 13-si bolup, olarda halkara hil standartlaryna, menejment we marketing talaplaryna laýyk gelýän önümçilikler ýola goýuldy. Pudagyň öňünde goýlan wezipeleri ýerine ýetirmek maksady bilen, iň soňky tehnologiýa enjamlary bilen enjamlaşdyrylan döwrebap dokma toplumlarynyň gurluşygy dowam edýär. Desgalarda egriji, dokmaçylyk, reňk beriji we tikinçilik önümçilikleri ýola goýlar. Çig mal hökmünde ýurdumyzda ýetişdirilen inçe süýümli pagta peýdalanylýar.

Pudaga gönükdirilýän maýa goýumlar diňe bir bar bolan kuwwatlyklaryň giňeldilmegine däl-de, eýsem, ekologiýa taýdan arassa önümleri öndürýän täze önümçilikleriň döredilmegine hem ýardam berýär.

Häzirki wagtda dokma pudagynyň dürli göwrümli önümçiliklerine dünýäniň öňdebaryjy kompaniýalarynyň ýokary hilli, döwrebap tehnologiýalarydyr enjamlary ornaşdyrylýar. Olaryň hatarynda Şweýsariýanyň «Rieter», «Benninger», Germaniýanyň «Trützschler», «Schlafhorst», «Zinser», «Monforts», «Küsters», Italiýanyň «Marzoli», «Mario Crosta», «Reggiani», «Susie Arioli», «Savio», Ýaponiýanyň «Tsudakoma», «Juki», «Muratec», Belgiýanyň «Picanol» ýaly öňdebaryjy kompaniýalaryny görkezmek bolar.

Hormatly Prezidentimiziň belleýşi ýaly, öndürilýän önümleriň halkara hil ölçeglerine hem-de ekologik howpsuzlygyň talaplaryna kybap gelmegine aýratyn ähmiýet bermek zerurdyr. Şundan ugur alyp, pudagyň kärhanalarynyň öndürýän önümleri önümçiligi dolandyryş we hil gözegçilik ulgamynyň ISO 9001, daşky gurşawy goramagyň ISO 14001, zähmeti goramagyň we önümçilik howpsuzlygynyň OHSAS 18001 güwänamalary bilen sertifikatlaşdyrylandyr. Ýeri gelende bellesek, daşary ýurtlardan getirilýän önümleriň ornuny tutýan eksport ugurly harytlaryň möçberini ýokarlandyrmak boýunça döwlet maksatnamalarynyň durmuşa geçirilmegi toplumyň ähli düzümleriniň sazlaşykly ösüşiniň möhüm şerti bolup durýar.

Soňky ýyllarda öňdebaryjy tehnologik enjamlar ornaşdyrylan döwrebap kärhanalar döredilip, öňki hereket edýänleriniň durky täzelenildi we maddy-enjamlaýyn binýady yzygiderli berkidildi. Şeýle özgertmelerden rowaçlanýan iri dokma toplumlarydyr kärhanalary, pagta egriji we tikinçilik fabrikleri,

piläni gaýtadan işleýän hem-de aýakgap öndürýän kärhanalar ekologiýa taýdan arassa çig maldan ýokary hilli önümleri öndürip, ýurdumyzyň eksport kuwwatynyň mundan beýläk-de pugtalanmagyna mynasyp goşant goşýar. Bu ugurdaky meselelere oýlanyşykly çemeleşmeler, ýokary hilli we elýeterli bahaly ýerli harytlaryň dürli görnüşleriniň öndürilmegi daşary ýurtlardan getirilýän önümleriň möçberini düýpli azaltmaga mümkinçilik berýär. Türkmen dizaýnerleri içerki milli bazarlarymyzyň isleglerini öwrenip, ilatyň möwsümleýin isleglerini nazara alyp, dünýä modasynyň ýörelgelerini özünde jemleýän döwrebap lybaslarydyr beýleki harytlary taýýarlaýarlar we önümçilige girizýärler.

Diýarymyzda dokma önümçiliginiň batly depginde ösdürilmegi bilen bir hatarda, özbaşdak moda senagaty hem kemala getirilýär. Munuň özi Türkmenistanyň dünýäniň medeni merkezleriniň biri hökmünde eýeleýän ornuny pugtalandyrýar. Aşgabatda ösen moda ýörelgeleri esasynda taýýarlanylan lybaslar toplumlarynyň görkezilişleri yzygiderli geçirilýär. Milli çeperçilik, amaly-haşam däplerine aýratyn üns berýän milli moda hem-de dizaýn mekdebi netijeli ösdürilýär. Aşgabadyň «Dizaýn» ugry boýunça ÝUNESKO-nyň döredijilik şäherleriniň toruna girizilmegi paýtagtymyzyň sebitiň medeniýet, sungat we gözellik merkezi hökmünde eýeleýän ornuny barha berkidýändigini tassyklaýar. Paýtagtymyzda Italiýanyň, Fransiýanyň, Beýik Britaniýanyň, Niderlandlaryň, Singapuryň, Hindistanyň, Gazagystanyň, Özbegistanyň dünýä belli dizaýnerleriniň taýýarlan täze lybaslar toplumlarynyň görkezilişleri hem yzygiderli geçirilýär. Munuň özi döwletimiziň dünýäde parahatçylygy berkitmek, ynamy berkarar etmek bilen bir hatarda medeni diplomatiýanyň hem nusgalyk mekdebini halkara derejesine çykarýandygyny tassyklaýar.

Häzirki wagtda ýurdumyzyň dokma senagaty kärhanalarynda çagalar we ulular üçin egin-eşikler, şol sanda ýokary hilli örme we jinsi önümleri, hojalykda ulanylýan ekologiýa taýdan arassa önümleriň dürli görnüşleri, ýorgan-düşek daşlyklary, çalgyçlar, panbarhat matalary we beýleki harytlar öndürilýär. «Bedew», «Gala», «Bürgüt», «Ýeňiş», «Bahar», «Goza», «Nusaý», «Wada», «Ak pamyk», «Arwana», «Mäne», «Jeýtun» ýaly haryt nyşanlary bilen öndürilýän önümler ýurdumyzyň milli bazarlarynda we dünýä bazarynda alyjylaryň mynasyp isleglerinden peýdalanýar.

Ýurdumyzyň dokma kärhanalary Hytaý Halk Respublikasynda, Russiýa Federasiýasynda, Gazagystanda, Belarus Respublikasynda, Özbegistanda, Täjigistanda, Koreýada, Türkiýede, Germaniýa Federatiw Respublikasynda geçirilýän sergilere işjeň gatnaşýarlar. Mundan başga-da, daşary ýurtly hyzmatdaşlar üçin tanyşdyryş saparlary we sergiler guralmak bilen, şol çäreleriň çäklerinde ikitaraplaýyn we köptaraplaýyn şertnamalara gol çekilýär. Dokma önümlerini birža söwdalarynyň, söwda öýleriniň we elektron dükanlarynyň üsti bilen ýerlemek tejribesi ýola goýuldy.

Ýurdumyzyň dokma pudagyny ösdürmek, innowasion önümçilikleri döretmek, ekologiýa howpsuzlygyny üpjün etmek, «ýaşyl» tehnologiýalary pudaga ornaşdyrmak, adam maýasyny kämilleşdirmek, raýatlaryň ýaşaýyş-durmuş derejesini we iş bilen üpjünçiligini ýokarlandyrmak, bäsdeşlige ukyply önümleri öndürmek babatda maýa goýum syýasaty yzygiderli kämilleşdirilýär. Şeýle-de milli hem-de daşary ýurt maýa goýujylaryny çekmegiň döwrebap mehanizmini döretmek arkaly pudaklary maliýeleşdirmegiň täze çeşmeleriniň üstünde yzygiderli işlenilýär we ýüze çykarylýar.

Mahlasy, täze döwürde ýurtda dokma senagatyny kämilleşdirmekde maksatnamalaýyn usulyň ulanylmagy, ykdysady ösüşiň gazanylmagyny, döwleti dolandyrmagyň netijeli ugrunyň saýlanylmagyny şertlendirýär.

Ymamguly REJEPOW,
Türkmenistanyň Prezidentiniň ýanyndaky Döwlet gullugy akademiýasynyň magistri, Türkmen döwlet maliýe institutynyň mugallymy,
Oguljeren ŞARAFOWA,
Türkmen döwlet maliýe institutynyň mugallymy.

HUSUSY ULGAM – MILLI YKDYSADYÝETIŇ DAÝANJY

Başlangyjy 1-nji sahypada.

Ýurdumyzda hususy ulgamy höweslendirmek, kiçi we orta telekeçiligi ösdürmek ugrunda uly işler amala aşyryldy. Bu bolsa türkmen telekeçilerini öndürijilikli işlemäge ruhlandyrýar. Ajaýyp zamanamyzda telekeçilige aýratyn üns berilmegi ýurduň eksport mümkinçiligini we gaýtadan işleýän senagatyň ygtybarlylygyny artdyrýar. Döwletiň durnukly durmuş-ykdysady ösüşi gönüden-göni kiçi we orta telekeçiligiň işjeňligine bagly bolup durýar. Şonuň üçin ýurdumyzda hususy işewürlik, telekeçilik bilen meşgullanýan raýatlary goldamak üçin amatly şertler döredilýär. Döwlet tarapyndan hususyýetçilere edilýän goldaw-hemaýat oňyn netije berýär.

Düzüminde 30 müňe golaý agzany birleşdirýän iri işewürlik birleşmesiniň wekilleri bu günki gün oba hojalygy, senagat, gurluşyk, söwda we hyzmatlar ýaly ugurlarda netijeli işleri durmuşa geçirýärler. Döwletimiziň hususy pudaga berýän goldawy, esasan, döwrebap kanunçylyk binýady, ýeňillikli karzlar, ýerleriň uzak möhletleýin kärendesine berilmegi ýaly şertlerde jemlenýär. Hormatly Prezidentimiz ýurdumyzy mundan beýläk-de durmuş-ykdysady taýdan ösdürmekde hususy pudaga uly ynam bildirýär. Bu hakykaty «Türkmenistany 2026-njy ýylda durmuş-ykdysady taýdan ösdürmegiň we maýa goýum Maksatnamasynda» jemi içerki önümiň düzüminde hususy pudagyň paýyny 72,9 göterime ýetirmek wezipesiniň kesgitlenendiginde hem aýdyň görmek bolýar. Türkmenistanyň Senagatçylar we telekeçiler birleşmesi ykdysadyýetiň esasy hereketlendiriji güýjüne öwrülip, maýa goýum maksatnamalarynyň, durmuş ugurly özgertmeleriň

üstünlikli amala aşyrylmagyna, iri taslamalaryň durmuşa geçirilmegine goşant goşmak bilen, ýurdumyzyň mundan beýläk-de sazlaşykly ösüşi üçin pugta binýady döretmegi maksat edinýär.

Şunuň bilen baglylykda, däp bolşy ýaly, şu ýyl Türkmenistanyň Senagatçylar we telekeçiler birleşmesiniň döredilen gününe gabatlanyp, paýtagtymyz Aşgabat şäherinde birleşmäniň agzalarynyň sergisi hem-de onuň çäklerinde «Türkmenistanyň geljegine maýa goýumlar» atly halkara forum geçiriler. Bu gezekki gözden geçirilişe ýurdumyzyň dürli ugurlarda iş alyp barýan hususy kärhanalarynyň ençemesi gatnaşyp, milli ykdysadyýetimiziň hususy pudagynyň gazananlaryny we mümkinçiliklerini giňden şöhlelendirerler. Şeýle hem, hususy pudaga maýa goýumlaryny çekmäge bagyşlanan «Türkmenistanyň geljegine maýa goýumlar» (IFT 2026) atly halkara forum telekeçiligi ösdürmäge, maýa goýumlaryny çekmäge we halkara hyzmatdaşlygy giňeltmäge gönükdirilendir. Hususy pudagy ösdürmek, telekeçilik başlangyçlaryny goldamak we maýa goýumlaryny çekmek döwlet ykdysady syýasatynyň çäklerinde amala aşyrylýar. Şonuň bilen baglylykda, IFT 2026 forumynyň geçirilmegi ýurduň durnukly durmuş-ykdysady ösüşiniň strategik maksatlaryna laýyk gelýär.

Umuman, döwlet we hususy düzümleriniň berk arabaglanyşygy döwrebap, diwersifikasiýalaşdyrylan hem-de özbaşdak milli ykdysadyýeti kemala getirmekde kesgitleýji şert bolup durýar.

Mukaddes Garaşsyzlygymyzyň şanly 35 ýyllygynyň uludan toýlanyljak ýylynda ýaýbaňlandyryljak giň gerimli halkara forum netijeli hyzmatdaşlygyň täze gözýetimleriniň hem-de başlangyçlarynyň ygtybarly meýdançasyna öwrüler.

Kowus BAÝMYRADOW,
Türkmen döwlet binagärlik-gurluşyk institutynyň talyby.

OBA HOJALYGY ÜSTÜNLIKLERE BESLENÝÄR

Üstünlikli durmuşa geçirilýän maksatnamalaýyn işleriň guwandyryjy netijeleri ýurdumyzyň üstünliklere beslenýändigini görkezip, ösüşiň mekany hökmünde Watanymyzy şöhratlandyrýar.

2025-nji ýylda ýurdumyzyň oba hojalyk pudagynda öndürilen gök önümler, 2024-nji ýyl bilen deňeşdirilende, 11,8 göterim, bakja önümleri 11,7 göterim, ýeralma 4,7 göterim, ýumurtga 8 göterim, süýt 2,1 göterim artypdyr. Bu maglumatlar milli ykdysadyýetimizde gazanylýan üstünliklerde oba hojalyk pudagynyň goşandynyň uludygyny we durnukly ösýändigini görkezýär.

Mälim bolşy ýaly, her bir ulgamda, şol sanda oba hojalyk pudagynda üstünlikleriň gazanylmagy, ilkinji nobatda, belent maksat tutmakdan, wezipeleri kesgitlemekden başlanýar. Ministrler Kabinetiniň giňişleýin mejlisinde döwlet Baştutanymyz beýleki pudaklar bilen birlikde oba hojalyk pudagynda öňde durýan wezipeleri kesgitledi. Şonda Arkadagly Gahryman Serdarymyz azyk bolçulygyny artdyrmak, oba hojalyk önümlerini gaýtadan işlemek, önümçilikleri yzygiderli döwrebaplaşdyrmak babatda işleri dowam etdirmegiň möhümdigini belledi.

Ýurdumyzda ykdysadyýetde uly üstünlikler gazanylyp, azyk howpsuzlygy üpjün edildi. Daýhanlary azyklyk önümleriň bolçulygyny döretmäge höweslendirmek maksady bilen, tehnikalar yzygiderli satyn alynýar. Oba hojalyk ekinlerinden alynýan önümleriň döwlet tarapyndan satyn alnyş nyrhlary yzygiderli ýokarlandyrylyp, wagtly-wagtynda hasaplaşyk işleri geçirilýär. Dökünleriň dürli görnüşleri bilen ýeterlik üpjün edilýär. Galybersede, azyk bolçulygyny mundan beýläk-de pugtalan-

dyrmak maksady bilen, oba hojalyk toplumynyň ähli pudaklaryny, şol sanda däneçiligi, bugdaýdan bol hasyl almagy ylmy esasda kämilleşdirmek meselesi aýratyn üns merkezinde saklanylýar.

Pagta Türkmenistanyň eksportynyň agramly bölegini eýelemek bilen, sazlaşykly ösýän dokma senagatynyň kärhanalary üçin çig mal bolup durýar. Şunuň bilen birlikde, ak pagtanyň ýumşak süýüminden diňe bir ýüplük, mata we lybas taýýarlanylman, lukmançylyk pamygy, arassaçylyk we tehniki maksatly serişdeler hem öndürilýär.

Ýurdumyzyň oba hojalygynyň ýüpekçilik ugrunyň ylmy esasda ösdürilmegi, pile öndürijilere ýokary hasyl almak üçin şertleriň döredilmegi netijesinde, dokma senagatynyň zerur çig maly bolan piläniň önümçiligi ýylsaýyn ýokarlanýar. Ýüpek gurçuklarynyň iýmit goruny döretmek maksady bilen, tut agaçlary ösdürilip ýetişdirilýär, bagbanlarymyz tut meýdanlaryny ýyl-ýyldan artdyrýarlar.

Gahryman Arkadagymyz tarapyndan başy başlanan we Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň taýsyz tagallalary bilen üstünlikli dowam edýän, asylly däbe öwrülen bag ekmek dabaralarynyň ähmiýetini hem aýratyn bellemek gerek. Her ýyl ýazky we güýzki bag ekmek çäreleri ildeşlerimiziň watansöýüjiliginiň, agzybirliginiň, zähmetsöýerliginiň aýdyň beýany bolup, ýurdumyzy bagy-bossanlyga öwürmekde, onuň gözel tebigatyny hasda baýlaşdyrmakda möhüm ähmiýete eýedir. Bu babatdaky çärelere ýaşlaryň işjeň gatnaşmagy halkymyzyň asylly zähmet däpleriniň we ýörelgeleriniň dowamat-dowam bolmagyny rowaçlandyrýar.

Döwlet DURDYÝEW,
Türkmen oba hojalyk institutynyň uly mugallymy.

EDEBIÝAT

«Her kimiň pynhan arzuwy bolýar. Meniň arzuwym – geçmişe dolanyp, birçak dünýeden gaýdan ähli mähriban ynsanlarym bilen ýekeje günem bolsa bileje ýaşamak».

N.Abgarýanyň «Zulali» powestinden.

Häzirki zaman görnükli ermeni ýazyjysy Narine Abgarýan 1971-nji ýylyň 14-nji ýanwarynda Ermenistanyň Berd şäherinde dogulýar. Ýerewan şäherindäki W.Ý.Brýusow adyndaky Döwlet dil öwreniş uniwersitetiniň rus dili we edebiýaty mugallymy hünärini tamamlaýar. Kyssa eserlerini rus dilinde ýazýar. Onuň döredijiligine durmuşa ruhubelent garaýyş, degişmeçillik äheňde beýan ediş bilen utgaşyklylykdaky filosofik oýlanmalar mahsusdyr. Bu bolsa, eserleriniň şüwlümli okalmagyna ýardam edýär.

N.Abgarýan «Manýunýa» atly romany üçin 2016-njy ýylda Russiýanyň «Ýasnaýa Polýana» edebiýat baýragyna mynasyp boldy. 2020-nji ýylda abraýly «The Guardian» neşiri ony Ýewropanyň iň täsirli ýazyjylarynyň sanawyna girizdi.

Ýazyjy zenanyň iň meşhur romanlarynyň biri hasaplanýan «Asmandan üç alma gaçdy» («Three Apples Fell from the Sky») 2020-nji ýylda iňlis dilinde neşir edilýär. 2021-nji ýylda «Zulali» atly powesti esasynda adybir çeper film surata düşürildi.

Ýazyjy häzirki wagtda Moskwada ýaşaýar.

Owanes Boçkansyň eşegi Marlezon ikisiniň arasynda örän sylaşykly, emma arylar bilen welin, örän oňşuksyz gatnaşyk emele geldi. Aslynda, munuň o diýen aýybam ýok, sebäbi Taňrynyň ýaradan ähli janly-jandary bilen ylalaşykly ýaşamak öňýetene berilmändir.

Owanes Boçkans balçydy. Öz işiniň ussadydy. Başarnygyna söz ýokdy. Şeýle ýagdaýam onuň durmuşyna awy gatdy.

Golaýda onuň arylar bilen gatnaşygy düýbünden bozuldy, şonuň üçin indi her sapar bal ýygnamaga edil jeňe gidýän ýaly, hiç aýagy çekmeýärdi. Ol uzyn ýeňli köýnek geýdi, ähli iliklerini dakdy, balagynyň etegini düýrläp, jorabyna dykdy. Ýüzündäki gorag toruny yhlasly barlaşdyrdy. Hojalyk harytlary dükanyndan eline şaplaşyp duran rezin ellik satyn aldy-da, aýalyna olary daňar ýaly guşajyk berkitmegi haýyş etdi. Satenik adamsynyň özdiýenlidigini ýadyna salyp, garşy çykyp durmady, ondan diňe munuň nämä gerekdigini sorap oňdy.

– Sen dak, galanyny görübereris! – diýip, Owanes oňa gömelteý jogap berdi. Onuň şeýle sowal berenlerinde, hemişe keýpi bozulýardy.

– Wah, goýun – diýip, aýaly uludan demini alyp, özbaşyna hüňürdedi-de, köne aşhana süpürgijinden ellik üçin bagjyk ýasamaga oturdy.

Owanes ellikleri aryly gutularyň ýanyna ýetmänkä geýdi. Çep elliginiň uzyn ýüpüni sag egnine, sag eliniňkini çep egnine atdy. Birgeňsi, ýöne ygtybarly gorag emele geldi: daňylar onuň döşüni hem-de boýnuny gysdy, ýöne elliklerini duýdansyz ýitirmekden halas etdi.

– Birdenkä elligim arylaryň gutusyna baranymda gaçaýsa näme? – diýip, Owanes Marlezona gep gatdy. Eşek uzyn gulaklaryny keýerdip makullaýjy pyşgyrdy. Satenikden tapawutlylykda, ol öz hojaýynyna ýarym sözde düşünýärdi.

Bu goşmaça gorag serişdesini Owanes şol gezek gulagyndan ary çakanda, oýlap tapmaly bolupdy. Kyrk ýylyň içinde şeýle ýagdaý eýýäm ýüzünji gezek bolýardy, emma bu sapar welin barysy tersine boldy – onuň gulagy şolbada futbol pökgüsi kimin çişdi-de, şübheli sorkuldap başlady. Yzýany onuň boýny hem çişip ugrady. Owanes aryly gutynyň gapagyny elinden gaçyrdy, golaýynda maýdalyna otlap ýören eşegine ünsem bermän, oba tarap ýelk ýasady. Onuň yzyndan geň galan Marlezon hem aňňyryp eňdi. Olar şeýdip hassahana ýetdiler, öňden «Kamazyň» äpet tigri ýaly çişen Owanes, yzyndan eşek mertebesi kemsidilen Marlezon ýüwrüp barýardy.

– Ahyry sen ata-babalaryňdan göterip gelýän lakamyňy ödediň – diýip, nobatçy lukman meşik ýaly güberilip ýatan Owanese sanjym edip durka loh-loh güldi. Owanesiň oňa käýinesi geldi, emma güp ýaly çişen dodaklary muňa maý bermeýärdi. Ol lukmana ýerliksiz degşendigine düşüner ýaly, nägilelik bilen seredip, myşlady. Lukman elini salgap, ötünçli ýylgyrdy.

Boçkanslaryň neberesi «çelek» diýen lakamy bilen tanalýan çişik Şmawondan başlanýardy. Owanes soňky ýyllar garry atasynyň gylygyny kän ýatlaýardy, atasy uzakly gün telärde güberilip ýatardy hem-de döwşäp potologa sögünerdi.

Bir gezek garry atasynyň gödek sözlerini eşidende, Owanes gaty tolgundy, sebäbi hut garry atasynyň ýokarysynda onuň ene-atasynyň ýatak jaýy ýerleşýärdi.

– Ata, sen ejem bilen kakama söküýärmiň?

Goja neden düwnügipdi.

– Köpeý ogly diýsänim, seň ejeň, kakaň bärik nirden geldi? Men Ýaradana nalyş edýärin. Ol nämüçin meni beýle çişik, üstesine keltejik edip ýaratdy? Onuň wyždany berin barmyka?

Goja ömrüniň ahyrynda ker galdy, emma sesi welin çaslyjady. Şol çasly sesi bilenem asmandaky edara öz nägileligini şeýle bir paýradardy welin, obanyň o çetindäki towuklaram gorkusyna her gün birnäçe gezek ýumurtga bererdiler. Onuň adalatsyz myjabatlaryndan aňkasy aşan Arş-Kürs ahyrynda dogry netijä gelen borly. Sebäbi garrynyň ähli nesli arryk we şilliň bolup doguldylar. Ýöne olaryň hemmesi-de Şmawon çelegiň neberesinden bolan Boçkans familiýasyny göterdi.

Boýnunyň çişi gaýdyşan Owanes agşam hassahanadan öýüne dolandy hem-de ary zäherini göterinip bilmeýändigi baradaky habar bilen keýwanysyny serpmeden gaýdan ýaly etdi.

– Öň sende beýle zat ýokd-a! – diýip, Satenik ör-gökden geldi.

– Öň ýokdy, indi bar.

– Ary çakgysy zäherli däl diýýärler ahyryn – diýip, aýaly ýeň bererli däldi.

– Eger zäherli bolmasa, bar-da, aryly gapyrjagy üstüňe eňter! Maňa birjejigi-de ýeterlik boldy – diýip, Owanes öýkeli hümürdedi.

Durnukly girdeji getirip duran kärinden onuň el ýuwasy gelmeýärdi. Munuň üçin Owanes goşmaça gorag çärelerini gördi – öňem aýdyşym ýaly, ýüpli hojalyk elliklerini, uzyn ýeňli köýnek we jokrama yssyda-da galyň joraba etegi dykylan balak geýindi. Obadaşlary şäherde balçylar üçin arylar-a beýle-de dursun, ýolbarsyň hem dişi ötmejek egin-eşik satylýan dükanyň bardygyny gürrüň edýärdiler. Emma Owanes bu myş-myşlara ynanmaýardy. Onuň aslynda şäherlilere pisindi oturmaýardy. Olaryň arydan başy çykýarmy näme? Ýeri, olar nädip gorag eginbaşyny oýlap tapjakmyşlar. Barysy bolgusyz gürrüň! Tebigatdan üzňe adam doňýürek bolýar. Ondan nämäni talap edersiň? Jypdyrar goýbär, asyl ýüzem gyzarmaz.

Owanes bu barada oýlara çümüp oturyşyna ary çakuwyna allergiýanyň bolgusyz bir zatdygyna ynanasy gelýärdi. Tötänden bolaýan ýagdaý. Ýylda bir gezek taýagyň hem peşeň gümpüldedäýmesi bar diýýärler, emma bu onuň hakyky tüpeňe öwrülýändigini aňladanok ahyryn!

Ine, Marlezony alyp göreli. Owanesiň onuň bilen ýakyn hemşeriligi dessine kemala gelmedi ahyryn. Eşeginden adam ýasaýança görgi baryny gördi. Owanes ony Suren Nazinansdan kän pul – tutuş altmyş amerikan dollaryny berip satyn alypdy. Suren Nebraskada ýaşaýan oglunyň ýanyna göçüp barýardy, hojalygyndaky ähli mallaryny dollara satyşdyrdy. Owanes atasynyň okly hataryny biline dakyndy-da, etrap merkezine gitdi, galp dollar sokmaz ýaly gazaply nazary bilen bankyň işgärini üýşendirip, soňam şakyrdap duran üç sany ýigrimilik dollary döş jübüsine saldy hem-de Sureniň ýanyna ugrady.

Köne hojaýyny bilen eşek asuda hoşlaşdy – diňe guýrugyny bulaýlap oňdy. Ol Owanesiň yzy bilen başyny dik tutup, palçykly kölçeleri usully aýlanyp dikgirdäp barýardy. Ýöne munuň emmajygy-da bar ekeni – eşek Owanesiň howlusyna ýigrimi metr çemesi galanda, ýoluň ortasynda dikilgazyk bolup galaýdy, gozgap bilseň gozga-da. Ne yza, ne öňe süýräp bolýar. Bir sagat eşegi bilen çekeleşip lüt bolan Owanes ahyry özi ýadap howla girer diýen netijä geldi, elini salgady-da, öýüne gitdi.

Ketjal haýwan şeýdip üç gün durdy. Owanes oňa mahal-mahal eýwandan syn edýärdi. Satenik howlynyň daş ýüzünde heýkel ýaly gozganman duran eşege iýer-içer ýaly zat elterdi.

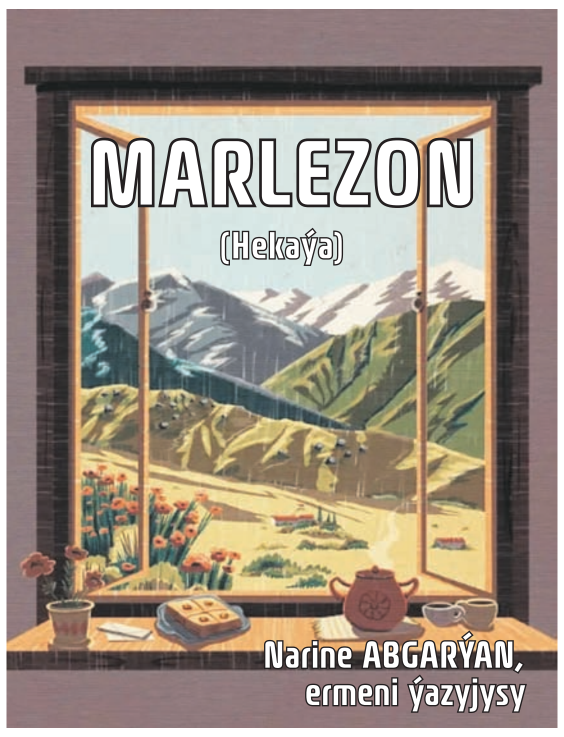

Eşek samandan ýüz öwürdi, hatda käşiri görende-de ýüzüni bürüşdirdi, emma suw welin, içdi. Özem tutanýerlilik bilen dymýardy. Üçünji gün diýlende, Owanes dünýäde bar bolan ähli zatlara gargynyp, Sureniň ýanyna gitdi.

– Bar, eşegiňi alyp gaýt, ýalançy! – diýip, işikde durşuna gygyrdy.

– «Ýalançy» diýmäň haýsy manyda bolýar? – Suren öler ýaly gaty gördi.

– Näme, üstümden güljek bolýarmyň?

– Hudaý saklasyn, Owanes!

– Bu haýwan üç gün bäri ýolda dur, howla girenok!

– Beýle zat bolup bilmez!

– Suren, sen diplomly bolsaňam, barypýatan gömük. Eşegiň kellesiniň sag däldigini duýduraýsaň bolmadymy?

– Bu ýerde meň diplomymyň näme günäsi bar? – diýip, Suren ymykly öýkeledi.

– Päheý! – Owanes tüýkürindi-de, öýüne gitdi.

Gelse, eşek howlynyň ortasynda, towuklaryň arasynda dur hem-de olaryň käkelemesine goşup gulaklaryny gymyldatýardy.

– Bu näme boldugy? – diýip, Owanes ör-gökden geldi.

Aýaly ellerini serdi:

– Göz öňüne getirip gör, men diňe derwezäni açdym.

– Onsoň?

– Ol girdi-de gaýdyberdi.

– Nädip?

– Ine, şunuň ýaly! – Aýaly derwezäni açdy-da, bir ýana sowuldy. Eşek çykalga ýöneldi. Aýaly ýene derwezäni ýapdy. Eşek saklandy.

– Onuň ýoluny açyk goýmaly – diýip, Satenik düşündirdi.

Owanes dodaklaryny çeýnedi.

– Onda näme, Suren maňa aýtmadyka?

– Sen o görgüliden adam şekilli soransyň-ow?! – diýip, aýaly ýaňsyly jogap berdi.

– Hetden aşma, heleý – diýip, Owanes gaşyny çytdy, soňam eşegiň kellesini sypalap: - Ýeri, dost bolarysmy? Eger saňa Marlezon diýip at beräýsem, garşy bolasyň ýok-la?!

Eşek oňa ullakan ülje gözlerini dikip, çala başyny silkdi. Şondan bäri hem olaryň arasynda gadyrly gatnaşyk emele geldi – Owanes bir ýana ýola düşenlerinde tüýs wagtynda derwezäni açyp, bir gapdala sowulyp ýol berdi, eşegem oňa wepaly gulluk etdi.

Bu wakany ýadyna salyp, Owanes ary balyna allergiýasynyň bolgusyz düşünişmezlikdigine umydyny ýitirmedi. «Eşek bilen dil tapyşdykmy, arylar bilenem alajy bolar» diýip, ol bal ýygnamaga şaýlanýarka, burnuna salyp hümürdedi.

Aslynda, şol günüň başlaýşy hem meňki bolsun diýer ýaly bolmady. Elbetde, barysyna günäkär Satenik, ol alypdyr-da, soraman, zat etmän, Owanesiň iň gowy görýän paltasyny goňşularyna berip goýberipdir. Owanesiň durmuşda ýüze çykyp biläýjek dürli ýagdaýlara laýyk ulanar ýaly bäş sany paltasy bardy. Ol paltalaryna, hatda söýgi bilenem diýse boljak derejede aýawly garaýardy, olary hiç kime, tokda işleýän çalgydaşa hem ynanman, öz eli bilen ýitelderdi, posuny nepýag bilen aýrardy, agaç sapy guramaz ýaly ýörite sandykda saklaýardy. Aýratyn hem atasyndan miras galan agyr, emma işläniňde çemlije bolan aýpaltasyny aýaýardy. Döwüläýse dagy, onuň ýaly paltany hiç ýerdenem tapjak gümanyň bolmaz diýip, pikir edýärdi.

Indem aňkaw aýaly sebäpli keseki biri onuň garry atasyndan galan paltasy bilen arkaýyn odun aýryp dur.

– Seniň näme iş edeniňe bir akylyň ýetýärmi? – diýip, Owanes odun taraşalaryny çaryana pytradýan goňşusynyň howlusyna zol-zol garap goh edýärdi.

Satenik ilki egnini gysdy, soňra ýaryldy: – Näme, Watanymy satypdyrynmy?

Owanesiň dili tutuldy. – Sen Watanyňy sataňok – diýip, ýarylaýjak boldy: – Sen meni hem-de guralymy masgaraladyň!

Şeýdip ol aýalyndan öýkeläp bal tutmaga gitdi.

Onuň ýoly daşkyrak garyndaşy Žorigiň täzelikde açan dellekhanasynyň ýanyndan geçýärdi.

– Görüp geçeli, ol nähili ýerleşdikä? – diýip, Owanes Marlezony saklady.

Žorik şol wagt Gadrutans Paronyň saçyny bejerýän eken. Owanes salam berdi-de, çiňňerilip Parony synlamaga başlady. Paro örän gelşiksiz zenandy, hatda çydam edip bolmajak derejede betgörkdi. Žorik onuň saçyny usullylyk bilen gyrkýardy.

– Wah, nähili owadan, – diýip, Paro aýnadaky keşbine seredip, şadyýan gygyrýardy: – Gör, nähili owadan!

– Örän owadan – diýip, Žorigem ylalaşýardy: – diýseň owadan!

Paro puluny töläp çykyp gidenden soň, ol garyndaşyna öwrülip, ellerini serdi:

– Eýsem, Owanes kaka, men oňa näme diýeýin?!

– Aý, hawa-da, näme diýersiň, seniňkem mamla – diýip, Owanes ylalaşdy.

– Onuňam işi ýeňil däl – diýip, ol soňra ýolda Marlezon bilen pikirini paýlaşdy: – Gyrk, soňam öw, gyrk, ýene öw. Beýdip ýörseň, özüňi sylamaňy-da bes edersiň.

Owanes Žorige uly hormat goýmak bilen garaýardy, sebäbi ol ýaşlygyny ýatladýardy, Owanesiň özi-de birwagtlar buýra-buýra saçly jahyl ýigitdi. Hut Žorigiň ýaşyndaka, Owanes Satenige öýlendi. Ol ilkinji duşuşyga geýmek üçin şähere gidip şol döwürde nysak bolan balak satyn alyp geldi, ejesinden ony ütüklemegi haýyş etdi. Balak aňrybaşdy, halk arasynda Gün-klýoş diýilýänidi. Ejesi onuň biçüwine aňkaryp galaýdy. Soňra odun peçde çoýun ütügi gyzdyrdy-da, balagy çyg hasa ýapyp ütüklemäge başlady.

Emma Owanes şol gün duşuşyga gitmesiz boldy. Sebäbi Gün-klýoş balagyň görkünden ýaňa huşuny ýitiren ejesi aljyrap, onuň gapdallaryndan şeýlebir peýekun ediji çyzyk ýasapdyr welin, ol balagy geýäýse, çyn aşyklaram utanjyndan ýere girerdi.

Owanes beýle sypatda duşuşyga gitmekden ýüz döndürip, agşamsy bilen ejesine iňirdäp geçdi. Emma ertesi biderek goh edendigi belli boldy, sebäbi Satenik hem duşuşyga gelmän ekeni. Körpe dogany ony ýerzeminde daşyndan gulplapdyr, olam myhmançylyga giden ene-atasy dolanyp gelýänçä aglap oturypdyr.

– Ine, şeýdibem meniň ilkinji duşuşygym puç boldy. Akmak bolupdyrys, aý, hawa-da, sebäbi ýaş, bagtly. Hiç zatdan gorkmaýarsyň, hiç kime gulak asmaýarsyň, heh! – diýip uludan demini alýan Owanes Marlezona gürrüň berýärdi. Birdenem Satenigiň goňşusyna berip goýberen aýpaltasyny ýatlap, gaharlandy: - Şeýle aýal bolup ýetişjekdigini bilen bolsam, oňa öýlenmezdim!

Marlezon toýnajyklary bilen ýoluň gumuny seçeläp barşyna bu gün hojaýynynyň ala-böle geplemsek bolandygy barada pikirlenýärdi. «Gowlug-a däl» diýip, biynjalyk bolýardy.

Marlezonyň çaky balaryly gapyrjaklara ýetilende, dogram çykdy. Hojaýyny elliklериniň daňylaryny daňmaga derek köýneginiň ýeňlerini çermedi. Derwezäni açyp, eşegi bal tutýan haýatyna goýberdi. Soňam nämüçindir, derwezäni berk ýapdy.

Biraz wagtlap aýaklaryny gezekme-gezek bökjekledip, burnuna salyp, gaharly bir zatlary hümürdedi. Soňam ýumrugyny asmana uzadyp gygyrdy:

– Siziň hakyňyzdan çykaryn! Boçkanslaryň tohum-tijinde heniz arynyň dyza çökeren adamy ýokdur!

Şeýle diýip, ol balaryly gapyrjaklara tarap ynamly gadam urdy, baryp biriniň üçegini gapdala pyzyp goýberdi. Şolbada wyzlap çykan ary onuň elinden çakdy. Ikinji ary gözünden. Owanes üçünji ara garaşyp durman, derweze tarap ylgady. Emma büdräp, ýüzin ýykyldy. Özünden gitdi.

Muny gören Marlezon aňňyrdy. Goňşy haýatlarda içiňi ýakaýyn diýen ýaly, janly-jemende görünmeýärdi.

Žorik ýüzugra dellekhana öňlügini çözüp ylgaýardy. Onuň yzyndan ýüpli ellikleri bagryna basyp, Satenik süýrenip barýardy.

– Oglum, maňa seretme, ylga! – diýip, ol Žorige gygyrdy. Žorik yzyna gaňryldy, emma ylgawyny peseltmedi:

– Sato ene, siz maňa ol ýerde garaşyň!

Satenik egildi, ellerini dyzlaryna diräp durdy. Demini dürsäp, ýene Žorigiň yzyndan süýrenip ugrady.

– Bilgeşleýin almadyk bolsa gerek! – diýip, ol kimdir birine gürrüň berýän ýaly, ellikleri howada pyrlaýardy.

Žorik oba tarap eňip barýan Marlezon bilen ýarpy ýolda pete-pet geldi. Ony görüp, eşek sakga aýak çekdi-de, pyrlanyp, yza dönüp, gelen ugruna çapyp ugrady.

Owanesi, elbetde, halas etdiler. Ol hassahanada iki gün özüni bilmän ýatdy. Gözüni açanda, ilki soran zady aýpaltasy boldy. Abatmy ýa-da ýoguna ýanypdyrlarmy?

– Abat, seň paltaň abat! – diýip, Satenik gaharlandy: – Sen, gowusy, Marlezony sorasana. Ol toýnaklary bilen ýapyk derwezäni böwüsdi ahyryn! Kömege çagyrmak üçin tutuş obany aýlanyp çykdy!

– Wah, mährem dostum, öz ýörelgelerine garşy gidipdir, ýapyk derwezäniň ýanyna barypdyr! – diýende, Owanesiň gözüne ýaş aýlandy.

Hassahanadan çykandan soňra ol ýene balçy kärine dolandy. Sebäbi ary çakymyna allergiýasynyň aňsat düzedip boljak düşünişmezlikdigine umydyny ýitirmändi. Onsoňam indi öz arylaryndan o diýen çekinibem durmaýardy. Nämüçin çekinmelimişin, sebäbi Boçkanslaryň maşgalasynda heniz arydan ýeňlen adam dünýä inen däldir!

Terjime eden Hemra HUDAÝGULYÝEW.

DÜNÝÄ TÄZELIKLERI

gysga setirlerde

Gül eksportyny artdyrýar. Gyrgyzystan şu ýylyň ilkinji iki aýynda 17 tonna (213 müňden gowrak) gül eksport etdi. Gülleriň esasy bölegi Özbegistana, şeýle-de Russiýa we Gazagystana ugradyldy. 2025-nji ýylda bu ýurtlara eksport edilen gülleriň sany 24 milliondan geçipdi.

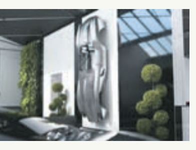

Diwardaky «Ferrari» satuwda. «Collecting Cars» onlaýn meýdançasynda meşhur sport awtoulagy «Ferrari»-niň asyl çyzgylar esasynda alýuminden ýasalan nusgasy auksiona goýuldy. «Hedley Studios» tarapyndan «Ferrari»-niň ygtyýarnamasy bilen döredilen 3,1 metrlik bu sungat eseri üçin 9 müň funt sterlingden gowrak nyrh goýulýar. Diwar eseri 1950-nji ýyllaryň ýaryş awtoulagyny ýadyňa salýar.

Zyýanly galyndylary azaltmakçy. Hytaý 2030-njy ýyla çenli ykdysadyýetdäki uglerod galyndylaryny 17% azaltmagy maksat edinýär. CGTN teleýaýlymynyň habaryna görä, täze meýilnama esasynda her ýyl 30 million tonna kömür täzelenýän energiýa bilen çalşylar. Bu strategiýa 2030-njy ýyla çenli atmosfera goýberilýän galyndylaryň artyşyny saklap, olary yzygiderli azaltmaga gönükdirilendir.

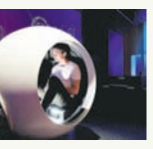

Jeýms Kemeronyň sergisi açyldy. Stokgolmuň Wasa muzeýinde (Şwesiýa) deňiz ekspedisiýalaryna we deňizde düşürilen meşhur filmlere bagyşlanan sergi açyldy. Eksponatlaryň arasynda «Titanik» filminde ulanylan lybaslar, «Umman ýüregi» şaý-sepleri we Kemeronyň Mariana çöketligine aralaşan batiskafynyň nusgasy bar. 2027-nji ýylyň güýzüne çenli dowam etjek sergi taryhy gämi galyndylary bilen häzirki zaman innowasiýalaryny birleşdirýär.

Kömür paýy berilýär. Mongoliýanyň 3,5 milliondan gowrak raýaty «Erdenes Tawan-tolgoý» kompaniýasynyň geçen ýylky kömür eksport girdejisinden adam başyna 18 amerikan dollary möçberinde diwidend alar. Kompaniýanyň direktorlar geňeşi ýurduň milli baýlygy bolan kömür ýataklaryndan alnan sap peýdany halka paýlamak barada karar kabul etdi. Bu çäre halkyň abadançylygyny ýokarlandyrmak syýasatynyň nobatdaky tapgyry boldy.

Çagalara gadagan ediler. Indoneziýada 16 ýaşyna ýetmedik çagalaryň jemgyýetçilik torlaryndan peýdalanmagy 28-nji martdan başlap gadagan ediler. Täze düzgünlere görä, 13 ýaşa çenli çagalara diňe ýörite platformalar, 13-16 ýaş aralygyndakylara bolsa ene-atasynyň rugsady bilen pes töwekgelçilikli hyzmatlar elýeterli bolar. Bu düzgün ýaşlary internet garaşlylygyndan we dürli onlaýn howplardan goramak maksady bilen girizildi.

Dünýäniň iň dury köli anyklandy. Täze Zelandiýadaky Rotomaýrewenua (Gök köl) dünýäniň süýji suwly iň dury köli diýlip ykrar edildi. Alymlaryň geçiren barlaglaryna görä, kölüň düýbi 80 metre çenli görünýär, bu bolsa süýji suw üçin iň ýokary çäkdir. Tebigy süzülme arkaly emele gelen mawy öwüşginli köl maori halky tarapyndan mukaddes ýer hasaplanýar.

TARYHDA ŞU GÜN

1781-nji ýylyň 13-nji martynda iňlis astronomy Wilýam Gerşel Gün ulgamynyň ýedinji planetasy – Urany açdy. Ilkibaşda kometa hasaplanan bu asman jisiminiň täze planetadygy tassyklanyp, Gerşel Patyşa jemgyýetiniň medaly bilen sylaglandy. Asman jisimine ilki «Georg ýyldyzy» ady berlip, soňra Iogann Bode tarapyndan häzirki Uran ady dakyldy.

Täze dalaşgärler hödürlendi

BMG-niň Baş Assambleýasynyň Başlygynyň resmi saýtynda çap edilen resminama laýyklykda, guramanyň indiki Baş sekretary wezipesine ýene-de iki dalaşgär hödürlendi.

Häzirki wagtda Afrika Bileleşigine başlyklyk edýän Burundi Senegalyň öňki Prezidenti Maki Salyň dalaşgärligini, Kosta-Rika bolsa ykdysatçy we ýurduň öňki wise-prezidenti Rebeka Grinspeni hödürledi.

Täze dalaşgärler bilen birlikde häzirki wagtda Baş sekretar wezipesi ugrunda dört dalaşgär bäsleşýär. Beýleki iki dalaşgär bolsa Çili, Braziliýa we Meksika tarapyndan hödürlenen Çiliniň öňki Prezidenti Mişel Baçelet hem-de Argentina tarapyndan hödürlenen Halkara atom energiýasy agentliginiň (MAGATE) häzirki baş direktory Rafael Grossidir.

BMG-niň Baş Assambleýasynyň Başlygy Annalena Berbok BMG-ä agza döwletlere iberen hatynda 20-nji aprelde başlanýan hepdede dalaşgärler bilen geçiriljek interaktiw gepleşikleriň tertibini mälim etdi.

Gepleşikler BMG-niň işiniň üç esasy ugry bolan parahatçylyk we howpsuzlyk, adam hukuklary hem-de ösüş ugruna esaslanar. Bellenilişi ýaly, her bir dalaşgär öz garaýyşlaryny hödürlär, şondan soň agza döwletleriň wekilleri sowal bererler we ara alyp maslahatlaşmalara gatnaşarlar. Şeýle-de, hatda dalaşgärleriň interaktiw gepleşikler başlamazyndan öň we gatnaşmaga hukuk gazanmak üçin 1-nji aprelden gijä galman hödürlenmelidigi bellenilýär.

Portugaliýanyň Prezidenti kasam kabul etdi

9-njy martda Sosialistik partiýanyň öňki baş sekretary Antoniu Žoze Seguru Portugaliýanyň täze Prezidenti hökmünde kasam kabul etdi. Ol özüne ynanylan wezipäni ak ýürekden ýerine ýetirjekdigine hem-de Portugaliýa Respublikasynyň Konstitusiýasyny gorajakdygyna, goldajakdygyna we onuň berjaý edilmegini üpjün etjekdigine kasam etdi. Soňra milli sena ýerine ýetirildi.

Seguru 2016-njy ýyldan bäri ýurdy dolandyryp gelýän (2021-nji ýylda ikinji möhlete saýlanan) Marselu Rebelu di Souzanyň ýerine geçdi. Souza ýerli kanunçylygyň yzly-yzyna üçünji möhlete täzeden saýlanmaga rugsat bermeýändigi sebäpli, ol täzeden dalaşgärligini öňe sürüp bilmedi. Portugaliýada Prezident saýlawlary iki tapgyrda geçirildi. Ikinji tapgyryň netijeleri boýunça Sosialistik partiýanyň öňki baş sekretary ses berenleriň 66%-den gowragynyň goldawyny alyp, ýeňiş gazandy.

63 ýaşly Seguru soňky ýyllarda mugallymçylyk bilen meşgullanandygyna garamazdan, köp ýyllyk tejribesi bolan syýasatçydyr. Ol 1962-nji ýylda Penamakor şäherçesinde dünýä indi we halkara gatnaşyklary ugrundan bilim aldy. Syýasy işe ýaşlykdan girişen Seguru tutuş ömrüni Sosialistik partiýanyň agzalygynda geçirdi. Ol häzirki wagtda BMG-niň Baş sekretary wezipesini eýeleýän Antoniu Guterrişiň hökümetiniň düzüminde işledi, şeýle hem Ýewroparlamentiň deputaty hökmünde tejribe toplady. 2011-nji ýyldan 2014-nji ýyla çenli Sosialistik partiýanyň baş sekretary boldy.

Portugaliýa Respublikasynda döwletiň özygtyýarlylygynyň, agzybirliginiň we çäk bitewüliginiň kepili bolan Prezidentiň ygtyýarlyklary örän giňdir. Ýurduň belent serkerdebaşysy hasaplanýan Prezident saýlawlaryň netijelerini nazara alyp, Premýer-ministri belleýär. Şeýle-de Prezident Respublikanyň Assambleýasyny (bir palataly parlament) ýatyrmaga, kanunlara weto goýmaga we günä geçmäge hukuklydyr.

Zenan ýolbaşçylaryň paýy artýar

Ýewropa Bileleşiginde ýolbaşçy wezipelerdäki zenanlaryň paýy soňky on ýylda yzygiderli artyp, 2024-nji ýylda 35,2%-e ýetdi. Esasanam, ýaş nesliň arasynda dolandyryjy zenanlaryň sanynyň artmagy we ylym-inženerçilik pudagyndaky ösüşler bu üýtgeşmäniň esasy hereketlendirijisi boldy.

Ýewrostatyň täze maglumatlaryna görä, 2014-nji ýylda 31,8% bolan bu görkeziji şu ýyl has hem ýokarlandy. Iň gyzykly tarapy bolsa dolandyryjylyk ukyby ýaşlarda has aýdyň ýüze çykýar. Ýewropa Bileleşiginde ýaş zenanlaryň karýera basganҫaklaryndan çalt ýokarlanýandygy muňa subutnamadyr. Has takygy, 39 ýaşyna çenli bolan işjeň zenanlaryň arasynda ýolbaşçy wezipesini eýeleýänleriň paýy eýýäm 40%-e golaýlady. Bu görkeziji uly ýaşly nesillere garanyňda has ýokarydyr.

40-64 ýaşly ýolbaşçylaryň 34,4%-i, 65 ýaşdan ýokardakylaryň bolsa, 26,5%-i zenanlardyr. Bileleşigiň çäginde ösüş deň däl. Zenanlaryň iň işjeň ýolbaşçylyk edýän ýurtlary şulardyr: Şwesiýa: 44,4%, Latwiýa: 43,4%, Polşa: 41,8%.

Iň pes görkezijiler bolsa Kiprde (25,3%) we

Horwatiýada (27,6%) hasaba alyndy. Şeýle-de bolsa, Lýuksemburg (+13,7%) we Malta ýaly ýurtlar soňky on ýylda iň uly ösüşi görkezdiler.

Ýewropa Bileleşiginde ýolbaşçy wezipelerdäki zenanlaryň paýynyň artmagy diňe bir jemgyýetçilik üýtgeşmeleri däl, eýsem, anyk kararlar bilen baglydyr. Soňky ýyllarda zenanlar ylym we inženerçilik pudaklarynda okamaga hem-de işlemäge uly höwes bildirýärler.

Hytaý ykdysady ýol kartasyny hödürledi

Ählihytaý halk wekilleriniň ýygnagynyň sessiýasynda Hytaýyň Premýer-ministri Li Sýan hökümetiň 2026-njy ýyl üçin iş meýilnamasyny hödürledi. Täze ykdysady strategiýa görä, Hytaý üstümizdäki ýylda jemi içerki önümiň ösüşini 4,5-5 göterim derejesinde saklamagy we 12 milliondan gowrak täze iş ornuny döretmegi maksat edinýär. Ýurduň döwlet býujetiniň çykdajylary taryhda ilkinji gezek 30 trillion ýuana (4,2 trillion amerikan dollary) ýeter.

Hökümetiň hasabatynda tehnologik özygtyýarlylyga aýratyn orun berilýär. Hytaý «Emeli aň+» iş meýilnamasyny giňeldip, ony ykdysadyýetiň ähli pudaklaryna ornaşdyrmagy meýilleşdirýär. Şeýle hem ýarymgeçirijiler, biotehnologiýalar we ýokary tehnologiýaly önümçilik ulgamlaryna döwlet maýa goýumlary artdyrylar. Bu çäreler Hytaýyň täze 15-nji bäş ýyllyk ösüş meýilnamasynyň düýp esasyny düzýär.

Ykdysadyýeti diňe bir eksport däl, eýsem, içerki sarp ediş bilen hem berkitmek üçin ilatyň girdejilerini ýokarlandyrmak göz öňünde tutulýar. Hökümet köne enjamlary we awtoulaglary täzelemegi goldaýan ýörite döwlet maksatnamalaryny maliýeleşdirer. Şäherlerdäki işsizlik derejesini 5,5 göterimden geçirmezlik we durmuş üpjünçilik ulgamyny döwrebaplaşdyrmak ileri tutulýan wezipeleriň biri hökmünde kesgitlendi.

Hytaý «Bir guşak, bir ýol» başlangyjynyň çäginde halkara infrastruktura taslamalaryna täzeden itergi berer. Hususan-da, Hytaý-Ýewropa we Hytaý-Aziýa ýokary tizlikli demir ýollarynyň mümkinçilikleri giňeldiler hem-de ýurduň günbatarynda täze gury ýer-deňiz ulag geçelgesiniň gurluşygy çaltlandyrylar. Şonuň bilen birlikde, daşary ýurtly maýadarlar

üçin şertleri gowulandyrmak we «akylly gümrük» ulgamyny ornaşdyrmak meýilleşdirilýär.

Strategiýada daşky gurşawy goramak meselelerine hem üns çekilýär. Hytaý ýakyn ýyllarda ykdysadyýetiň energiýa sarp edijiligini peseltmegi we kömürturşy gazynyň zyňyndylaryny yzygiderli azaltmagy maksat edinýär. Bu bolsa ýurduň «ýaşyl» ykdysadyýet modeline geçişini çaltlandyrmaga ýardam eder.

Global energetika forumy

Kolumbiýa Niderlandlar bilen bilelikde gazylyp alynýan ýangyçdan tapgyrlaýyn ýüz öwürmek boýunça ilkinji halkara maslahatyny geçirer. Şu ýylyň 28-29-njy aprelinde Santa-Marta şäherinde guraljak çäre dünýäniň energetika ulgamlarynyň kömürden, nebitden we tebigy gazdan durnukly energiýa çeşmelerine geçmegi meselelerine we bu işde ýurtlara goldaw bermegiň ýollaryny ara alyp maslahatlaşmaga bagyşlanar.

Maslahat hökümetleriň we halkara guramalaryň wekillerini, energetika we howanyň üýtgemegi boýunça bilermenleri, şeýle hem ýerli halklaryň, ýerli jemgyýetleriň we raýat jemgyýetiniň wekillerini birleşdirer. Esasy temalar «adalatly geçiş» üçin hukuk, ykdysady we durmuş strategiýalaryny işläp düzmek, şeýle hem gazylyp alynýan ýangyçdan garaşlylygy azaltmak ugrunda halkara hyzmatdaşlygyny berkitmek bolar.

Bu çäre ýakynda tamamlanan BMG-niň Howanyň üýtgemegi baradaky çarçuwaly konwensiýasynyň Taraplarynyň maslahatynyň (COP30) 30-njy sessiýasyndan soň meýilleşdirildi.

Maslahatyň wezipeleriniň arasynda gaýtadan dikeldilýän energiýa çeşmeleriniň ösdürilmegine, ykdysady diwersifikasiýa we kömre, nebite hem-de gaza garaşly bolan iş orunlarynyň we jemgyýetleriň goldanylmagyna ýardam bermek hem agzalýar. Guramaçylar bu maslahatyň döwletleriň we beýleki gatnaşyjylaryň dürli milli hem-de sebit kontekstlerinde ulanyp boljak gurallary, başlangyçlary işläp düzmekdäki tagallalarynyň birleşmegine ýardam berip biljekdigine garaşýarlar.

Täze syýahatçylyk merkezi guruldy

PLAT ASIA binagärlik býurosy Hytaýyň Içerki Mongoliýa sebitiniň Baýangol etrabynda «Volcano-In» syýahatçylyk merkeziniň gurluşygyny tamamlady. Bu desga «Sähra we wulkanlar» syýahatçylyk toplumynyň bir bölegi bolup, takmynan, 150 müň ýyllyk taryhy bolan we 100 sany gadymy krateri özünde jemleýän düzlükde ýerleşýär.

Binanyň umumy meýdany 3 müň 532 inedördül metre deň. Bu merkez toprak gatlagy bozulan ýerde guruldy. Binagärler topragy durnuklaşdyrmak we toprak gatlagynyň bozulmagynyň öňüni almak üçin eroziýanyň işjeň bolan nokadyny saýlap aldylar. Desga polat binýadyň kömegi bilen ýerden ýokary galdyrylyp guruldy. Bu bolsa binanyň toprak bilen gönüden-göni galtaşýan meýdanyny azaldýar.

Bina üç sany tegelek göwrümden we aýlawly üçekden ybarat. Üçegiň şekili sähra ýelleriniň täsirini peseltmäge niýetlenendir. Binanyň daşky örtügi metal bilen gaplanyp, aýnalary bolsa ýokary hilli izolýasiýa edilendir. Sebäbi bu sebitde gyşyna howanyň temperaturasy - 40 °C-ä çenli ýetýär.

Binanyň merkezinde açyk howly bolup, uzyn koridor kesip geçýär. Merkeziň içinde sergi galereýalary, kafe, kitap dükany, restoran we dolandyryş otaglary ýerleşýär. Giriş gapysynyň öňünde gelýänler üçin daş düşelen meýdança we gaýanyň içinde köp gatly tomaşaçy orunlary üçin ýer taýýarlanyldy. Gurluşykda ýerli materiallar ulanyldy. Bu taslama hem syýahatçylyk, hem bilim bermek maksadyny özünde jemleýär.

Daşary ýurtly işçileriň sany ýokary derejä ýetdi

Ýaponiýada daşary ýurtly işçileriň sany iň ýokary derejä ýetip, geçen ýylyň oktýabr aýynyň ahyryndaky maglumatlara görä, 2,57 milliondan geçdi. Daşary ýurtly işçileriň sany ýurtda işçi güýjüniň ýetmezçiligi sebäpli 13 ýyldan bäri yzygiderli rekord goýmagyny dowam etdirýär.

Ýapon metbugatynyň habar bermegine görä, daşary ýurtly işgärleriň umumy sany 2 million 571 müňden geçdi, bu bolsa öňki ýyl bilen deňeşdirilende, 11,7% köpdür. Şol bir wagtyň özünde, iň uly paý wýetnamly işçilere degişlidir.

Ýurtda daşary ýurt raýatlarynyň zähmet çekýän iş ýerleriniň sany hem rekord derejä – 371 müň 215-e ýetdi, bu öňki ýyldaky görkezijiden 8,5% köpdür. Ýaponiýanyň Saglygy goraýyş, zähmet we durmuş üpjünçiligi ministrliginiň maglumatlaryna görä, işgärleriniň sany 30-dan az bolan kiçi kärhanalara umumy möçberiň 63,1%-i düşýär.

Gaýtadan işleýän senagat pudagy 635 müň 75 daşary ýurtly işgäri bilen beýleki pudaklardan öňe saýlandy we umumy möçberiň 24,7%-ini emele getirdi, ondan soňra iýmit eltip bermek hyzmaty ýaly beýleki pudaklar (391 946 adam) gelýär. Saglygy goraýyş we durmuş üpjünçiligi sektorynda öňki ýyl bilen deňeşdirilende 25,6% ösüş hasaba alyndy.

Işçi güýji ýetmezçiligini başdan geçirýän pudaklarda daşary ýurtdan gelen raýatlara işlemäge rugsat berilýän ýörite işçi wizasy bolanlaryň sany 38,3% artyp, 286 müň 225-e ýetdi.

Wýetnamly işçiler 605 müň 906 ýa-da umumy möçberiň 23,6%-ini emele getirdi. Olardan soňra hytaýlylar (431 müň 949 işçi ýa-da 16,8%) we filippinliler (260 müň 869 işçi ýa-da 10,1%) gelýär.

Gaplaňlar üçin täze tokaýlar döredilýär

Gazagystanda tebigaty goraýjy hünärmenler 1940-njy ýyllaryň ahyrynda sebitde doly ýok bolan gaplaňlaryň populýasiýasyny täzeden dikeltmek ugrunda giň gerimli işleri amala aşyrýarlar. Bu taryhy taslamanyň çäklerinde 2026-njy ýylyň birinji ýarymynda Russiýanyň çäklerinden ýabany gaplaňlaryň getirilmegine garaşylýar. Mundan ozal sebitde ýaşan uly pişikler yzygiderli awçylyk, tebigy gurşawyň bozulmagy we iýmit gory bolan haýwanlaryň azalmagy sebäpli gyrlypdy. Indi bolsa bu haýwanlary özüniň taryhy mekanyna dolap getirmek maksat edinilýär.

Häzirki wagtda ýurduň ýörite goraghanalarynda az sanly gaplaň saklanýar. Alymlar olaryň hiç wagt erkinlige goýberilmejekdigini belleýärler, ýöne olardan boljak nesilleriň geljekde Gazagystanyň ýabany tebigatynyň bir bölegine öwrüljekdigine ynanýarlar. Emma diňe haýwanlary getirmek bilen iş bitmeýär. Ýyrtyjylaryň täze şertlere uýgunlaşmagy üçin olara giň we amatly ýaşaýyş meýdanlary zerur. Hut şu sebäpli Gazagystan meýletinçileriň we ekologiýa guramalarynyň goldawy bilen 2025-nji ýylda Günorta Balhaş sebitinde 37 müň düýp nahal ekildi.

Agaç ekmek işleri Gazagystanyň 2027-nji ýyla çenli jemi 2 milliard düýp nahal ekmek baradaky milli maksatnamasynyň möhüm bölegi bolup durýar. 2021-nji ýyldan bäri ýurtda eýýäm 1,4 milliard töweregi agaç oturdyldy. Balhaş kölüniň golaýynda döredilýän bu täze tokaýlyklar geljekde gaplaňlara gaçybatalga we suw çeşmelerini tapmaga kömek eder. Şeýle-de, ekilen ösümlikler gaplaňlaryň esasy iýmiti bolan toýnakly jandarlar üçin hem amatly gurşaw bolar. Eýýäm ekilen meýdanlarda ýabany haýwanlaryň iýmitlenip başlamagy ekoulgamyň kadaly dikelip barýandygynyň subutnamasy hasaplanýar.

Barlaglara görä, bir wagtlar Gazagystanda ýaşan we nesli ýiten Hazar gaplaňlary genetik taýdan Russiýanyň Uzak Gündogarynda we Hytaýda duş gelýän Amur gaplaňlary bilen birmeňzeşdir. Şoňa görä-de, getiriljek täze haýwanlar sebitiň taryhy biologik köküne gabat gelýär. Iri ýyrtyjylaryň tebigata gaýtadan goýberilmegi belli bir derejede howply bolsa-da, hünärmenler bu ýagdaýa doly taýýardygyny bildirýärler. Gaplaňlaryň adamlar we öý haýwanlary bilen bolup biljek gapma-garşylyklarynyň öňüni almak üçin ýörite gözegçilik topary döredilip, haýwanlaryň hereketleriniň hemişe yzarlanyp duruljakdygy habar berilýär.

Sahypany taýýarlan Ýegenmämmet TAÝLYÝEW.

ÝAPONIÝANYŇ BAMBUK TOKAÝY

Ýaponiýa syýahatçylyk pudagynda ösen ýurtlaryň biri hasaplanýar. Fuji dagy, Asahiýama haýwanat bagy, Sunaýama dynç alyş kenary, Osaka galasy ýurduň meşhur ýerleridir. Ýaponiýanyň iň gelim-gidimli ýerleriniň arasynda Kioto şäherindäki Araşiýama bambuk tokaýy hem bar. Her ýyl müňlerçe syýahatçy bambuk tokaýynda gezelenç etmek üçin Kioto şäherine barýar. Bu ýere başgaça Sagano bambuk tokaýy hem diýilýär.

Dünýäniň iň çalt ösýän agajy bolan bambuk tokaýlygynyň tutýan meýdany 16 inedördül kilometre barabar. ÝUNESKO-nyň Bütindünýä mirasynyň sanawyna girizilen bambuk tokaýlygy Nonomiýa ybadathanasynyň golaýynda ýerleşýär. Uzyn we syrdam agajyň baldaklaryndan Gün şöhlesi süzülip geçip, tokaýda asuda hem-de täsin görnüşi emele getirýär. Ýurduň Daşky gurşaw ministrligi ýel öwsende bambuk tokaýlygyndan çykýan hoş owazy «Ýaponiýanyň 100 ses peýzažynyň» biri hökmünde kesgitleýär. Tokaýdaky ses adamy rahatlandyryp, şähdini açýar. Ýaşyl reňk göze ýakymly görnüp, gaýgy-aladalardan saplanmaga ýardam edýär. Bambuk tokaýyna günüň islendik wagtynda baryp bolýar. Ol ýerdäki Togesukýo köprüsi Araşiýamanyň nyşany hasaplanýar. Bu köpri Katsura derýasynyň üstünde gurlup, aňyrsynda Araşi dagy seleňläp görünýär.

Tokaýyň içinde iki sany pyýada ýoly bolup, olaryň birinjisine «Çikurin no Komiçi» (Bambuk ýoly) diýilýär. 400 metre barabar bolan gezelenç ýoly Tenrýu-ji ybadathanasynyň golaýyndan başlanýar. Bu ýol syýahatçylaryň iň köp surata düşýän ýeri hasaplanýar. Ikinji ýol «Çikurin no Sansakuro» (Bambuk tokaý ýoly) bolup, tokaýyň merkezinden geçýär. Basgançaklardan ybarat ýoluň ugrunda nika dabaralaryny geçirmek üçin gadymy Nonomiýa-jinja ybadathanasy ýerleşýär.

Bambuk agajy Ýaponiýada irki döwürlerden bäri tagam taýýarlananda, aşhana gurallary ýasalanda we gurluşyk işlerinde ulanylyp gelinýär. Alymlaryň bellemegine görä, Kiotadaky bambuk tokaýlygy VIII asyrdan bäri ösüp otyr. Tokaýa barýan syýahatçylara bambuk agaçlaryna oýup ýazgy ýazmak, ýapraklaryny goparmak gadagan edilýär. Bambuk tokaýynyň golaýynda 170-den gowrak maýmynyň (ýapon makakasy) ýaşaýan ýeri bolan Iwatayama maýmyn seýilgähi hem bar. Araşiýamada köp sanly sowgatlyk dükanlary, restoranlar, kafeler we köçe tagamlary taýýarlanylýan göçme dükanlar bar.

Myhman garşylamak däpleri

Her halkyň özüne mahsus däp-dessurlary we edim-gylymlary bar. Şolaryň hatarynda myhmany garşylamak we myhmansöýerlik dessury jemgyýetiň iň gadymy däpleriniň biri hasaplanýar. Gapydan gelen adamy garşy almak, oňa hyzmat etmek şol halkyň medeniýetini öwrenmäge ýardam edýär. Gazetimiziň şu sanynda dünýäniň dürli künjeginde ýörgünli bolan myhman garşylamak däpleri bilen tanyşdyrmagy makul bildik.

Türkmenistan we Gündogar ýurtlary. Türkmen halkynyň gadymdan gelýän däp-dessurlaryna görä, myhman öýüň töründe oturdylýar. Bu dessur Gündogar ýurtlaryna hem mahsus bolup, öýe gelen adam ýumşak düşekde oturdylyp, derrew saçak ýazylýar. Myhman üçin iň gowy ta-

gamlar taýýarlanýar. Myhmandan näme üçin gelendigi, näçe wagtlyk boljakdygy soralmaýar. Myhmanyň birnäçe günläp öýde bolmagy myhmansöýerligiň gymmatyny artdyrýar. Däbe görä, myhmanyň iýmiti we rahat dynç almagy öý eýesiniň jogapkärçiligi hasaplanýar. Bu ýurtlarda öý eýesine öňünden habar etmezden islendik wagt myhman baryp bilýär.

Ýaponiýa. Tertip-düzgün, arassaçylyk we nepislik ýapon myhmansöýerliginiň esasy elementleri hasaplanýar. Aýratyn gap-gaç ulanmak, asuda gurşaw döretmek we hormat goýmak ýaponlarda

myhmany garşylamak däbiniň esasyny düzýär. Myhman üçin süýji içimlikler we bir gezek iýerlik nahar taýýarlanýar. Adatça, ýaponlar birek-biregiňkä gysga wagtlyk myhmançylyga baryp gaýdýarlar. Myhman öý eýesiniň we maşgala agzalarynyň tertip-düzgünine üns berýär hem-de özi üçin aýrylan wagtdan uzak oturmaýar.

Günbatar Ýewropa ýurtlary. Bu ýurtlarda myhmançylyk öňünden meýilleşdirilýär we onuň üçin aýratyn wagt aýrylýar. Myhmançylyga barjakdygyňy öňünden habar bermek esasy düzgünleriň biri hasaplanýar. Öý eýesi myhmanyň nirede oturdyljakdygyny we oňa nämeleriň hödür ediljekdigini maşgala agzalary bilen maslahatlaşýar. Şol esasynda myhman garşy alynýar. Mysal üçin, öýe gelen adam myhman otagynda däl-de, aşhanada ýa-da eýwanda hem garşy

alnyp bilinýär. Günbatar Ýewropa ýurtlarynda myhmançylyk gysga wagtlyk bolup, gürrüňdeşlik esasynda geçýär. Şol sebäpli myhmana nahar hödür edilmän, näme içýändigi soralýar.

Demirgazyk Ýewropa ýurtlary. Bu ýurtlarda myhmançylyk çäkli ýagdaýda we az sanly adamyň gatnaşmagynda amala aşyrylýar. Myhmanlar öý eýesi bilen bellenen araçägi saklaýarlar. Dymmak, tertipli oturmak we öňünden sagadyňy belläp barmak myhmançylygyň

esasy şertleri hasaplanýar. Bu ýurtlarda garaşylmadyk ýagdaýda myhman gelmeýär. Myhmana hödür-kerem üçin kofe teklip edilýär.

Ortaýer deňzi ýurtlary. Bu ýurtlarda myhmansöýerlik jemgyýetçilik gatnaşygynyň esasy görnüşleriniň biridir. Ortaýer deňzi ýurtlarynda myhmançylyk dürli-dümen bilen bezelen stoluň başynda geçýär. Öý jemgyýetçilik giňişligine öwrülýär. Batly sesli gürrüňler, gülüşmek

we bilelikde naharlanmak myhmansöýerligiň esasy düzgünleri hasaplanýar.

Latyn Amerikasy ýurtlary. Bu ýerde myhmansöýerligiň esasy aýratynlygy emosional ýakynlykdyr. Öý eýesi myhmanlara maşgala agzasy ýaly garaýar. Gujaklaşyp garşy almak, mähirli salamlaşmak we bilelikde wagt geçirmek myhmana bolan hormatyň nyşany hasaplanýar. Özara söhbetdeşlikler janly bolup,

myhmanyň näçe wagt gelendigi asla soralmaýar. Bu ýurtlarda myhmanyň wagtyny gyzykly we şatlykly geçirmegine aýratyn üns berilýär.

Demirgazyk Amerika ýurtlary. Myhmançylyk öňünden meýilleşdirilen wagt we belli bir maksat esasynda amala aşyrylýar. Bu ýurtlarda myhmançylyga

barýan adam öz ýany bilen sowgat ýada iýmit önümlerini eltýär. Demirgazyk Amerika ýurtlarynda uzak wagtlap myhman galmak oňaýsyz hasaplanýar.

Günorta Aziýa ýurtlary (Hindistan, Pakistan). Bu ýurtlarda öýe myhmanyň gelmegi şatlykly waka hasaplanýar. Öýe gelen adamlar «Hudaýyň

myhmanlary» hasaplanýar. Myhmana öýde bar bolan ähli zatdan hödürlenýär. Günorta Aziýa ýurtlarynda myhmanyň ýaş tapawudyna üns berilýär we myhmançylyga barmakdan ýüz öwürmek halanmaýar.

Näme üçin gözüňi ýumup, göni ýöräp bolanok?

Eger gözüňizi ýumup, birnäçe metr aralyga göni ýöremäge synanyşsaňyz, gözüňizi açanyňyzda ýalňyş ugra gidendigiňizi görersiňiz. Alymlaryň pikiriçe, munuň sebäbi başarnyksyzlyk bilen bagly däl. Bu ýagdaý görüş, bedeniň deňagramlylygy we aň-düşünjäniň çylşyrymly işi bilen baglanyşyklydyr. Hünärmenler gözüňi daňyp, göni çyzykdan ýöremegi «kompassyz deňizde ýüzmek» ýaly hasaplaýarlar.

Aňsat we ähmiýetsiz ýaly görünýän bu ýagdaý uzak ýyllardan bäri alymlaryň ünsüni özüne çeken hadysalaryň biridir. Adamyň hereketi giňişligi nähili kabul edýändigi we bedenini nähili dolandyrýandygy bilen gönüden-göni baglydyr.

Görmek duýgusy ýöreýän wagtymyz ugrumyzy saklamakda esasy orun eýeleýär. Gözümiz daşky gurşawdaky zatlary saýgarmak bilen bir hatarda, ýerleşýän ýerimiz (ugur) barada beýnä yzygiderli habar berýär. Şeýlelikde, ýöremesi ýa-da geçmesi kyn bolan ýerlerde hem hereketiňi düzedip, ýalňyşman geçip bolýar. Gözümizi ýumanymyzda beýni şol giňişlik baradaky salgylanmalaryň uly bölegini ýitirýär. Görüş alamatlarynyň ýokdugy sebäpli ugry saýgarmak kynlaşýar we başga tarapa ýöreýärsiň.

Içki gulakda ýerleşýän duýgy ulgamy (westibulýar ulgam) deňagramlylygy saklamaga we kelle hereketini duýmaga ýardam edýär. Bu ulgam adamyň tebigy nawigasiýa ulgamy hasaplanýar. Görüş maglumaty ýok wagty bu ulgam deňagramlylygy saklamaga we ugry kesgitlemäge hyzmat edýär. Şeýle-de bolsa, gözüňi ýumup uzak aralyga ýörelende westibulýar ulgam görmegiň ornuny tutup bilmeýär.

Propriosepsiýa (myşsa duýgusy) bedenimiziň giňişlikdäki ýagdaýyny duýmaga mümkinçilik berýän duýgy ulgamydyr. Myşsa duýgusy gözümiz ýumuk bolsa-da, golumyzyň ýa-da aýagymyzyň nirededigini bilmäge mümkinçilik berýär. Bu ulgam gündelik hereketlerde işjeň ulanylsada, gözüňi ýumup göni we takyk ýöremegi üpjün edip bilmeýär.

Geçirilen barlaglarda gözi daňlan adamlaryň köplenç dogry däl-de, giň tegelek boýunça ýöreýändigini ýüze çykaryldy. Şeýle-de bolsa käbir adam gözüni ýumup hem dogry ýöräp bilýär. Alymlar bu ýagdaýy adamyň şol gurşawa beletdigi, fiziki gurluşy we beden duýgulary bilen baglanyşdyrýarlar.

«Montezuma oropendola» atly guşlar ýumurtgasyny maýmynlardan goramak üçin asma höwürtgeleri gurýarlar.

ÇAGALAR DÜNÝÄSI

Tebigatyň iň gowy «ussalary»

Adamzadyň we islendik janly-jandaryň ýaşamagy üçin öý ýa-da sümelge zerur bolup durýar. Tebigatda öý gurmakda tapawutlanýan, «ussat gurluşykçylar» adyna eýe bolan janly-jandarlaryň birnäçesi duş gelýär. Geliň, olaryň käbiri bilen tanyş bolalyň!

■ «Örümçiler» adyny alan möýleriň dünýäde 45 müňden gowrak görnüşi duş gelýär. Bularyň ählisi diýen ýaly ýaşajak öýüni kerepden örüp ýaşaýar. Awstraliýada duş gelýän ýaprakly möý (phonognatha graeffei) öýüniň merkezinde guran ýaprak ýerleşdirýär. Bu möý guran ýapragyň içinde ýatyp, şol ýerde-de köpelýär. Möýler maýyşgaklygy, agram göterijiligi göz öňünde tutup öý gurýan ezber gurluşykçylardyr.

■ Arylar deňsiz-taýsyz ukyba eýe bolan zähmetsöýer mör-möjekleriň biridir. Amerikaly matematik Tomas Hales ary öýjükleriniň geometrik ölçeglere gabat gelýän iň gowy tebigy gurluşdygyny belleýär. Arylar az meýdanda altyburçluk öýleriň ýüzlerçesini gurmak arkaly iň amatly gurluşyk usulyny saýlap alypdyrlar. Arylar umumy perimetri ulanyp, öýlerini deň böleklere bölýärler.

■ Garynjalar haýwanat dünýäsiniň işeňňir öý gurujylary hasaplanýar. Mör-möjekleriň bu görnüşi uly depelerde, tekiz ýerde birnäçe metre uzaýan ýerasty öýleri gurýarlar. Tor ýaly çylşyrymly ýodalary bolan garynja «şäheri» oýulyp ýasalýar. Garynjalar gumy olläp, ýodalary, öýleri we ammarlary ýasaýarlar. «Öýleriň ýykylmazlygy» üçin kömürturşy gazy bolan çygly toprakda gurluşyk işlerini geçirýärler. Garynjalar ýyly günlerde daşan dänedir azyk iýmitlerini ammarlara ýerleşdirýärler. Gyşyna «şäheriň» girelgesini ýapyp, ýaza çenli toplan iýmitleri bilen oňňut edýärler.

■ «Montezuma oropendola» ady bilen tanalýan bu guşlar Merkezi Amerikadaky tokaýlyklarda täsin asma höwürtgeleri gurýarlar. Ýumurtgasyny maýmynlardan goramak maksady bilen höwürtgäni agaçlaryň baldagynyň ujunda asma görnüşinde ýasaýarlar. Höwürtgesiniň berk bolmagy üçin üzüm çybyklaryndan, çyrmaşyk otlaryň baldagyndan peýdalanýarlar.

■ Gemrijileriň arasynda iň meşhur gurluşykçy samyr hasaplanýar. Samyrlar ýaşaýyş jaýyny gurmak üçin suwuň üstünde bentleri ýasaýarlar. Bu gemrijiler bent gurmak üçin agajy gemrip ýykýarlar. Soňra agajy togalap getirip suwuň üstünde keseligine berkidýärler. Akyp gelýän gyrmançalar, çöp-çalamlar wagtyň geçmegi bilen agaja ýapyşyp, suwuň öňüne böwet bolýar. Şeýlelikde, samyrlaryň ýaşamagy üçin oňaýly bolan howuzly meýdança emele gelýär. Bu jandarlar sowukdan we ýyrtyjylardan goranmak üçin çöp-çalamdan ýasalan öýüniň daşyny palçyk bilen suwaýarlar. Samyrlar tebigatda iň gowy agaç ussasy hasaplanýar.

TUDANA meňzeş miwe

Kofeler maşgalasyna (Rubiaceae) degişli bolan limonýaprak morinda agajy tudana meňzeş miwesi bilen tapawutlanýar. Bu miweli agajyň uly morinda, hindi tuty, noni, kenar tuty, peýnir miwesi ýaly 100-den gowrak ady bolup, her sebitde dürlüçe atlandyrylýar. Ata Watany Gündogar Aziýa we Awstraliýa hasaplanýan bu miwe deňizçiler tarapyndan Ýuwaş ummanynyň kenaryndaky ýurtlara ýaýradylýar. Morinda agajynyň ýapragy we miwesi irki döwürlerden bäri halk lukmançylygynda ulanylyp gelinýär.

Türkmen tuduna meňzeş noni agajynyň boýy 6 metre çenli ýetýär. Hemişe gök öwüsýän bu agaç ýylyň dowamynda gülleýär we miwe berýär. Onuň miwe bermegi üçin 18 aý gerek bolýar. Morinda agajynyň her düýbünden aýda 4-8 kilogram miwe alyp bolýar. Ak güllerden wagtyň geçmegi bilen ösüntgi emele gelip, tudana meňzeş miwe peýda bolýar. Hindi tudanasy ilkibaşda ýaşyl, soňra ak ýa-da çal reňke öwrülýär. Miwäniň ululygy 6-9 santimetre çenli ýetýär. Uzakdan injire çalym edýän bu miwäni ýylyň dowamynda ýygyp iýibermeli. Hindi tudanasy bişende peýnire meňzeş ys bölüp çykarýar. Şol sebäpli bu miwä başgaça peýnir miwesi hem diýilýär. Içinde kiçijik däneleri bolan tropik miwe daşyndan süýji ýaly görünse-de, ajymtyk tagama eýedir. Bu miweden içgiler, külke goşundylar, kosmetika serişdeleri, sabyn, ýag we boýag öndürilýär.

Deňizýaka halklary ýiti ysyna we ajy tagamyna garamazdan, bu miwäni nahardyr işdäaçarlara hem goşýarlar. Awstraliýalylaryň we tailandlylaryň aşhanasynda hindi tudanasy has köp ulanylýar. Bu halklarda tudanany duzlap iýmek, deňiz önümleri (balyk, leňňeç) bilen bişirmek ýörgünli usul hasaplanýar.

MUNY BILÝÄŇIZMI?!

Kömelek ösümliklerden tapawutly janly organizm hasaplanýar. Sporalar arkaly köpelýän «saýawanjygyň» tebigatda 50 müňden gowrak görnüşi duş gelýär. Kömelekleri öwrenýän ylma mikologiýa diýilýär.

Labirint

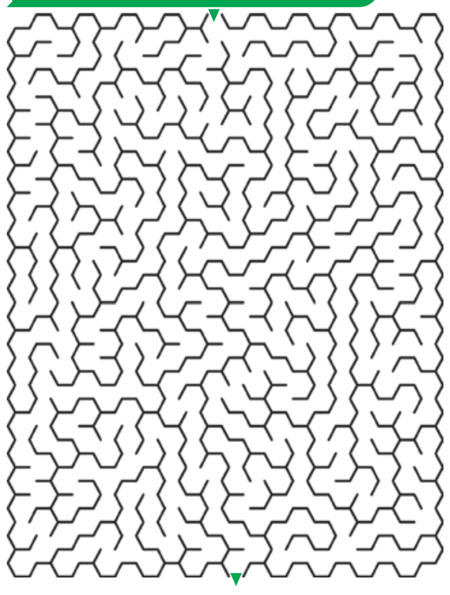

Sanlary birleşdirip, şekili reňkläň!

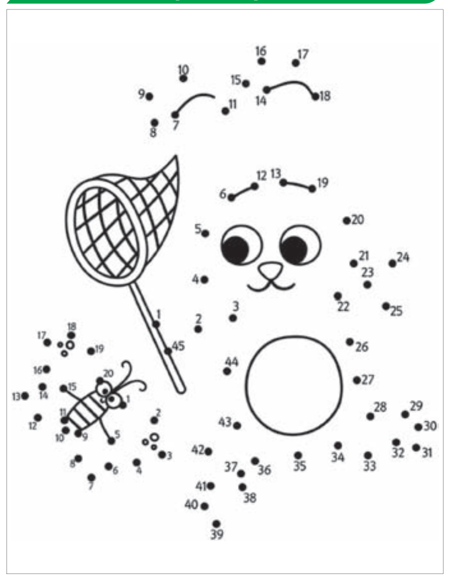

6 tapawudy tapyň!

Gyzykly pursat

«Mercedes» topary 77-nji möwsüme şowly başlady

Formula 1 boýunça täze 77-nji möwsümiň ilkinji ýaryşy Awstraliýada geçirildi. Melburn şäherindäki Albert Park trassasynda geçirilen ýaryşda «Mercedes» toparynyň britan sürüjisi Jorj Rassell ýeňiş gazandy. Ol 306,124 kilometrlik 58 aýlawy 1 sagat 23 minut 06,801 sekuntda tamamlamagy başardy. Bu onuň karýerasyndaky 6-njy ýeňiş hökmünde hasaba alyndy. Ýaryşda «Mercedes» toparynyň beýleki sürüjisi, italiýaly Kimi Antonelli 2-nji ýeri eýeläp, ol topardaşyndan 2,974 sekunt yza galdy. Münberiň 3-nji basgançagyna «Ferrari» toparynyň monakoly piloty Şarl Lekler çykyp, ol ýeňijiden 15,519 sekunt soň pellehana geldi. «Ferrari» toparynyň britan sürüjisi Lýuwis Hamilton bolsa ýaryşy 4-nji ýerde tamamlady.

Geçen ýylyň çempiony britaniýaly Lando Norris («McLaren») täze möwsümiň ilkinji ýaryşynda 5-nji orny eýeledi. Wise-çempion, niderland sürüji Maks Werstappen («Red Bull Racing») 6-njy orna mynasyp boldy.

Möwsümiň ilkinji ýaryşynda 6 sürüjä dürli sebäplerden bäsleşigi tamamlamak başartmady.

F1-de täze möwsümiň 2-nji ýaryşy 15-nji martda Hytaýyň Şanhaý şäherinde geçiriler.

F1-iň täze möwsüminde 24 ýaryş geçiriler

● Dünýäniň iň tomaşa edilýän awtosport ýaryşlarynyň biri bolan Formula 1-iň 77-nji möwsüminde soňky 2 ýylda bolşy ýaly, 24 «Gran Pri» geçiriler. 6-njy dekabra çenli dowam etjek möwsümde her aýda 2–3 bäsleşik geçirilip, ýaryşyň arakesme döwri bolan awgust aýynda 1 «Gran Pri» guralar. 24 ýaryşyň 7-si Aziýada (Hytaý, Ýaponiýa, Bahreýn, Saud Arabystany, Katar, Abu-Dabi, Singapur «Gran Prileri») 10-sy, ýagny Monakodan başlap, Azerbaýjana çenli 8–17-nji tapgyrlar arasy Ýewropada (Monako, Barselona-Katalonýa, Awstriýa, Britaniýa, Belgiýa, Wengriýa, Niderlandlar, Italiýa, Ispaniýa, Azerbaýjan «Gran Prileri») geçiriler. Möwsümiň ilkinji ýaryşy Awstraliýada geçirilip, ABŞ 3, Kanadadyr Braziliýa hem-de Meksika 1 bäsleşigi kabul eder.

Täze toparlar, köne sürüjiler

● Dünýä belli awtomobil brendi «Cadillac» hem Formula 1-iň düzümine goşulyp, amerikan kompaniýasy şu ýyl F1-iň 11-nji topary bolar. Topary «Ferrari» kompaniýasy hereketlendirijiler bilen üpjün eder. «General Motors» kompaniýasynyň garamagyndaky «Cadillac» taryhda ilkinji gezek Formula 1-e gatnaşar.

F1-iň ýene bir debýutant topary-da Germaniýanyň meşhur kompaniýasy «Audi» bolar. «Audi» ilkinji gezek F1-e wekilçilik edip, ol «Audi Revolut F1» ady bilen çykyş eder. «Audi» kompaniýasy Şweýsariýanyň «Sauber» toparyny satyn alyp, onuň ornuna gatnaşar. Şeýle-de, «Ford» hem 22 ýyldan soň F1-e dolanyp, meşhur amerikan brendi «Red Bull» hem-de «Racing Bull» toparlaryny hereketlendirijiler bilen üpjün eder. Ady agzalan 2 topar mundan öň «Honda» bilen işleşýärdi.

«Cadillac» özüniň ilkinji sürüjileri hökmünde 36 ýaşyndaky 2 weteran piloty – meksikaly Serhio Peres bilen finlýandiýaly Waltteri Bottasy topara çagyrdy. Olaryň 2-si hem F1-de soňky gezek 2024-nji ýylda çykyş edipdi. 22 sürüjiniň 5-si Beýik Britaniýadan bolup, Fransiýadan 3, Ispaniýadan 2, Argentinadyr Kanada, Tailand, Monako, Niderlandlar, Braziliýa, Germaniýa, Meksika, Finlýandiýa, Italiýa, Awstraliýa, Täze Zelandiýa ýaly ýurtlardanam 1 sürüji wekilçilik eder. Geçen möwsümde «Racing Bulls» toparynda çykyş eden Fransiýanyň asly alžirli raýaty Izak Hadžar «Red Bull» toparynyň 2-nji sürüjisi boldy.

Formula 1-iň täze 77-nji möwsüminde çykyş etjek toparlar we olaryň sürüjileri

TOPARYŇ DOLY ADY (ÝURDY)	KONSTRUKTORLAR	HEREKETLENDIRIJILERI	SÜRÜJILERI (ÝURDY)
«BWT Alpine F1 Team» (Fransiýa)	«Alpine-Mercedes»	«Mercedes-AMG F1 M17»	10. Pier Gasli (Fransiýa), 43. Franko Kolapinto (Argentina)
«Aston Martin Aramco F1 Team» (Beýik Britaniýa)	«Aston Martin Aramco-Honda»	«Honda RA626H»	14. Fernando Alonso (Ispaniýa), 18. Lans Stroll (Kanada)
«Atlassian Williams F1 Team» (Beýik Britaniýa)	«Atlassian Williams-Mercedes»	«Mercedes-AMG F1 M17»	23. Aleksander Albon (Tailand), 55. Karlos Saýns Junior (Ispaniýa)
«Audi Revolut F1 Team» (Germaniýa)	«Audi»	«Audi AFR 26 Hybrid»	5. Gabriel Bortoleto (Braziliýa), 27. Niko Hülkenberg (Germaniýa)
«Cadillac Formula 1 Team» (ABŞ)	«Cadillac-Ferrari»	«Ferrari 067/6»	11. Serhio Peres (Meksika), 77. Waltteri Bottas (Finlýandiýa)
«Scuderia Ferrari HP» (Italiýa)	«Ferrari»	«Ferrari 067/6»	16. Şarl Lekler (Monako), 44. Lýuwis Hamilton (Beýik Britaniýa)
«TGR Haas F1 Team» (ABŞ)	«Haas-Ferrari»	«Ferrari 067/6»	31. Esteban Okon (Fransiýa), 87. Oliwer Birman (Beýik Britaniýa)
«McLaren Mastercard F1 Team» (Beýik Britaniýa)	«McLaren-Mercedes»	«Mercedes-AMG F1 M17»	1. Lando Norris (Beýik Britaniýa), 81. Oskar Piastri (Awstraliýa)
«Mercedes-AMG Petronas F1 Team» (Germaniýa)	«Mercedes»	«Mercedes-AMG F1 M17»	12. Kimi Antonelli (Italiýa), 63. Jorj Rassell (Beýik Britaniýa)
«Visa Cash App Racing Bulls F1 Team» (Italiýa)	«Racing Bulls-Red Bull Ford»	«Red Bull Ford DM01»	30. Liam Lawson (Täze Zelandiýa), 41. Arwid Lindblad (Beýik Britaniýa)
«Oracle Red Bull Racing» (Awstriýa)	«Red Bull Racing-Red Bull Ford»	«Red Bull Ford DM01»	3. Maks Werstappen (Niderlandlar), 6. Izak Hadžar (Fransiýa)

83 utuk geçirdi

Amerikanyň Milli basketbol ligasy NBA-da adaty möwsümiň duşuşyklary ýokary depginde dowam edýär. Gündogar Konferensiýada 6-njy orunda barýan «Maýami Hit» topary öz meýdançasynda «Waşington Wizards» toparyny 150:129 hasabynda ýeňlişe sezewar etdi. Ýeňiş gazanan toparyň düzüminde ýyldyz basketbolçy Bam Adebaýo taryhy statistika eýe boldy. Ol 83 utuk geçirip, NBA-nyň taryhynda bir oýunda iň köp utuk gazanan 2-nji basketbolçy bolmagy başardy. 28 ýaşyndaky Adebaýo 20 ýyl ozal 81 utuk geçiren merhum ýyldyz oýunçy Kobe Braýantdan öňe saýlandy.

NBA-da bir duşuşykda iň köp utuk toplan basketbolçy Wilt Çemberleýn bolup, ol 1961-nji ýylyň 2-nji martynda şol wagtky ady «Filadelfiýa Warriorsyň» (häzirki «Golden Steýt Warriors») öz meýdançasynda «Nýu Ýork Niksi» 169:147 hasap bilen ýeňen duşuşygynda 100 utuk geçiripdi.

Çemberleýniň bu üstünligine iň golaýlan basketbolçy Adebaýodan öň 2020-nji ýylda dikuçar heläkçiliginde aradan çykan Kobe Braýant bolupdy. Ol 2006-njy ýylyň 22-nji ýanwarynda topary «Los Anjeles Leýkersiň» öz meýdançasynda «Toronto Reptorsy» 122:104 hasabynda ýeňen duşuşygynda 81 utuk toplapdy.

FA KUBOGYNDA ÇÄRÝEK FINALÇYLAR BELLI BOLDY

Dünýäniň iň gadymy futbol bäsleşigi bolan Angliýanyň FA Kubogy ýaryşynda çärýek finala çykan toparlar belli boldy. 1/8 finalyň çäginde «Liwerpul» topary myhmançylykda «Wulwerhemptony» Robertson, Salah hem-de Jonsuň gollary bilen 3-1 hasabynda ýeňdi. «Liwerpul» çempionatdaky soňky duşuşygynda «Wulwerhemptondan» 2-1 hasabynda ýeňlipdi.

«Arsenal» myhmançylykda 3-nji liganyň wekili «Mansfild Tawny» Madueke hem-de Ezeniň gollary esasynda 2–1 hasabynda utdy. «Mançester Siti» myhmançylykda «Nýukasly» Sawinio (39) hem-de Marmuşyň (47, 65) gollary bilen 3–1 hasabynda utdy. Guardiolanyň şägirtleri şu möwsümde ähli ýaryşlary hasaba alanyňda, «Nýukasldan» 4-nji gezek üstün çykdy. «Lids Ýunaýted» öz meýdançasynda «Norwiç Sitiniň» derwezesinden jogapsyz 3 gol geçirip, adyny çärýek finala ýazdyrdy.

72 ýyldan soň çärýek finala çykdy

● 3-nji ligada çykyş edýän «Port Weýl» topary öz meýdançasynda «Premier Liganyň» wekili «Sanderlandy» Ben Waininiň 28-nji minutda geçiren ýeke-täk goly bilen ýeňip, 72 ýyldan soň FA Kubogynda çärýek finala çykdy. 2-nji liganyň wekili «Southempton» topary-da myhmançylykda APL-de çykyş edýän «Fulhamy» iň kiçi hasap bilen ýeňip, ýaryşdan çykardy. «Southemptona» ýeňiş getiren ýeke-täk goly Ross Stýuwart 90+1-nji minutda 11 metrlik jerime urgusyndan geçirdi.

Geçen tomusda 2-nji liga çykan «Reksam» topary öz meýdançasynda «Çelsi» bilen duşuşdy. Çekeleşikli geçen oýnuň esasy wagty 2–2 hasabynda deňlikde tamamlandy (Smit 18, Doýl 78 – Okonkwo 40 ö.d., Açeampong 82). Goşmaça wagtda «Çelsi» Garnaço (96) hem-de Žoao Pedronyň (120+5) tapawutlanmagynda 2 gol geçirip, çärýek finala çykdy.

London derbisinde «West Ham» bilen «Brentford» toparlary duşuşyp, oýnuň esasy wagtynda ýeňiş gazanan bolmady (Bowen 19, 34 p — Tiago 28, 81 p). Oýundan soňky 11 metrlik urgularyny has dürs ýerine ýetiren (5-3) «West Ham» çärýek finalda oýnamaga hukuk gazandy.

Çärýek finalda «Southempton» bilen «Arsenal», «Çelsi» bilen «Port Weýl», «Mançester Siti» bilen «Liwerpul» hem-de «West Ham» bilen «Lids Ýunaýted» duşuşar. Duşuşyklar 3–6-njy aprel aralygynda geçiriler.

Rekordy 10 sekunt ösdürdi

Portugaliýanyň paýtagty Lissabonda geçirilen ýarym marafon ýylgawynda dünýä rekordy täzelendi. Ugandaly meşhur ýlgaýjy Jeýkob Kiplimo 21,0975 kilometr aralygy 57 minut 20 sekuntda tamamlap, dünýä rekordyny goýdy. Bu ugurda ozalky rekord efiopiýaly Ýomif Kejelça degişli bolup (57:30), Kiplimo onuň rekordyny 10 sekunt ösdürmegi başardy.

Kiplimo 5 ýyl ozal 57 minut 31 sekuntda pellehana gelip, rekordy öňem täzeläpdi. Ýöne 2024-nji ýylda Walensiýada geçirilen ýaryşda Kejelça rekordy 1 sekuntlyk görkeziji bilen öz adyna geçiripdi.

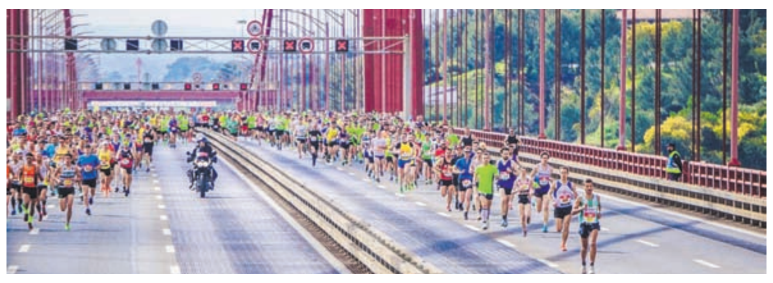

SOŇKY GEZEK HEM «MILANDAN» ÝEŇLIPDI

Italiýanyň çempionaty «Serie A»-da tapgyryň merkezi oýnunda «Milan» «San Siro» stadionynda «Interden» 1-0 hasabynda üstün çykdy. Duşuşykdaky ýeke-täk goly 35-nji minutda Fofananyň pasyndan soň Estupinian geçirdi. «Inter» topary çempionatda 15 oýundan soň ilkinji gezek ýeňlip (14 ýeňiş, 1 deňlik), olar soňky sapar hem «Milandan» asgyn gelipdi. Şunlukda, lider «Inter» bilen utuk aratapawudyny 7-ä düşüren «Milan» 15 ýyldan soň bir möwsümde şäher derbisiniň 2 oýnunda hem garşydaşyny ýeňlişe sezewar etdi.

«Intere» 7 oýundan bäri «Milany» ýeňmek başardanok (5 ýeňiş, 2 deňlik). Soňky çempion «Napoli» öz meýdançasyndaky ýeňlişsiz seriýasyny dowam etdirip, «Torinony» Alisson hem-de Elmasyň gollary bilen 2–1 hasabynda utdy. «Romanyň» myhmançylykda «Jenoadan» 2–1 hasap bilen utulan tapgyrynda «Pisa» toparynyň derwezesinden jogapsyz 4 gol geçiren «Ýuwentus» 4 oýundan soň ilkinji ýeňşini baýram etdi.

Öňdebaryjylaryň şowsuzlygy

Russiýanyň çempionatynda gyşky arakesme tamamlandy. 20-nji tapgyrda öňdebaryjy 4 toparyň 3-si ýeňlip, beýlekisi-de deňme-deň oýnady. Çempion «Krasnodar» myhmançylykda «Rubinden» Gripşiniň hem-de Nižegorodowyň gollary esasynda asgyn geldi. Şol hasap «Orenburg»–«Zenit» duşuşygynda gaýtalanyp, ýer eýeleriniň gollaryny Senow bilen Bolotow derweze girizdi. Duşuşykda 11-nji minutda Sobolewiň goly bilen öňe geçen «Zenit» toparynda 9-njy minutda

Mantuanyň, 90+6-njy minutda bolsa Mostowoýyň ýerine ýetiren 11 metrlik jerime urgulary sütünden yzyna gaýtdy. Moskwa derbisinde «Dinamo» myhmançylykda SSKA-ny 4–1 hasabynda ýeňmegi başardy. 17-nji minutda meýdançada 1 oýunçy kem bolup galan SSKA-nyň derwezesinden ýeňiş gollaryny Mariçal (2), Bitello hem-de Sergeýew geçirdi. 7 gol geçirilen oýunda «Spartak» öz meýdançasynda «Akrony» 4–3 hasabynda ýeňdi. Moskwalylar ýeňiş goluny 88-nji minutda derweze girizdiler.

LA LIGA (27) — 29 gol

Selta—Real Madrid: 1–2 (Iglesias 25 — Tçuameni 11, Walwerde 90+4), **Osasuna—Malýorka: 2–2** (Barha 89, Budimir 90+4 — Muriki 35, 61), **Lewante—Žirona: 1–1** (Espi 50 — Roka 90+4), **Atletiko—R. Sosiedad: 3–2** (Sörlot 5, Gonzales 67, 81 — Soler 9, Oýarzabal 68), **Atletik—Barselona: 0–1** (Ýamal 68), **Wilýarreal—Elçe: 2–1** (Bükenen 31, Mourinio 41 — Andre Silwa 83), **Hetafe—Betis: 2–0** (Kiko Femenýa 28, Satriano 45+1), **Sewilýa—R. Wallekano: 1–1** (Adams 13 — Espino 50), **Walensiýa—Alawes: 3–2** (Hawi Gerra 47, Jömert 90, Duro 90+9 p — Boýe 3 p, 71), **Espanýol—Owiedo: 1–1** (Kike Garsiýa 36 — Reýna 8)

SERIE A (28) — 27 gol

Napoli—Torino: 2–1 (Alisson 7, Elmas 68 — Kasadei 87), **Kaliari—Komo: 1–2** (Espozito 56 — Baturina 14, Da Kunýa 76), **Atalanta—Udineze: 2–2** (Skamakka 75, 79 — Kristensen 40, Dewis 55), **Ýuwentus—Pisa: 4–0** (Kambiaso 54, Turam 65, Ýyldyz 75, Boga 90+3), **Leçç e—Kremoneze: 2–1** (Pierotti 22, Ştuliç 38 p — Bonazzoli 47), **Bolonýa—Werona: 1–2** (Rou 49 — Freze 53, Boui 57), **Fiorentina—Parma: 0–0, Jenoa—Roma: 2–1** (Messias 52 p, Witinýa 80 — Ndika 55), **Milan—Inter: 1–0** (Estupinian 35), **Lasio—Sassuolo: 2–1** (Maldini 2, Maruşiç 90+2 — Llorente 35)

BUNDESLIGA (25) — 35 gol

Bawariýa—Borussiýa M: 4–1 (Diaz 33, Laimer 45+1, Musiala 57 p, Jekson 79 — Mohiýa 89), **Haýdenhaým—Hoffenhaým: 2–4** (Kerber 63, 84 — Prass 26, 45+1, Asllani 49, Lemperle 78), **Fraýburg—Baýer: 3–3** (Grifo 34, Suzuki 43, Ginter 86 — Kofane 37, Grimaldo 45+3, Terrie 52), **Leipsig—Augsburg: 2–1** (Diomende 76, Çawes 90+2 ö.d. — Fellhauer 39), **Maýns—Ştutgart: 2–2** (Li Je Son 39, Da Kosta 90+1 — Demirowiç 76, Undaw 77), **Wolfsburg - Hamburg: 1–2** (Eriksen 22 p — Wuşkowiç 33 p, Dompe 58 p), **Köln—Borussiýa D: 1–2** (Kaminski 88 – Girassi 16, Baýer 60), **Sankt-Pauli—Aýntraht: 0–0, Union Berlin—Werder: 1–4** (Kön 18 p — Deman 31, Stage 36, Grüll 67, Çowiç 90+4)

LIGUE 1 (25) — 19 gol

PSŽ—Monako: 1–3 (Barkola 71 — Akliuş 27, Golowin 55, Balogan 73), **Nant—Anže: 0–1** (Sbai 52), **Oser – Strasbur: 0–0, Tuluza—Marsel: 0–1** (Grinwud 18), **Lans—Mets: 3–0** (Abdulhamid 44, Towen 46, Aýdar 52), **Brest—Le Hawr: 2–0** (Del Kastilýo 45+2, Ažork 71), **Lill—Loriýan: 1–1** (Fernandes-Pardo 65 — Awom 90+3), **Nissa—Renn: 0–4** (Lepol 13, Şimanski 20, Blýas 74, Mukiele 90+2), **Lion—Pariž: 1–1** (Tolisso 90+6 p — Munetsi 63)

PREMÝER LIGA (20) — 29 gol

Rostow—Baltika: 1–1 (Ronaldo 90+3 — Hil 39), **Pari NN—Soçi: 2–1** (Balbao 34, Weşner-Tiçiç 62 — Kramariç 80 p), **Orenburg—Zenit: 2–1** (Senow 62, Bolotow 86 — Sobolew 11), **Krylýa Sowetow—Dinamo-Mahaçkala: 2–0** (Çinedu 9, 25), **Rubin—Krasnodar: 2–1** (Gripşi 24, Nižegorodow 73 — Kordoba 90+3), **SSKA—Dinamo: 1–4** (Moýzes 58 — Mariçal 13, 45+4, Bitello 66, Sergeýew 84), **Lokomotiw—Ahmat: 2–2** (Fasson 45+2, Prusew 48 — Melkadze 24, Samorodow 26), **Spartak—Akron: 4–3** (Solari 23, Wu 41, Martins 45+3, Markinios 88 — Boldyrew 18, 62, Benşimol 57 p)

ISPANIÝANYŇ ÇEMPIONATY /LA LIGA/

Or.	TOPARLAR	O	Ý	D	U	P	U
1	BARSELONA	27	22	1	4	72-26	67
2	REAL MADRID	27	20	3	4	56-23	63
3	ATLETIKO M	27	16	6	5	46-25	54
4	WILÝARREAL	27	17	3	7	50-32	54
5	BETIS	27	11	10	6	42-34	43
6	SELTA	27	10	10	7	37-30	40
7	ESPANÝOL	27	10	7	10	34-40	37
8	R. SOSIEDAD	27	9	8	10	40-41	35
9	HETAFE	27	10	5	12	23-29	35
10	ATLETIK B	27	10	5	12	30-37	35
11	OSASUNA	27	9	7	11	32-32	34
12	WALENSIÝA	27	8	8	11	30-41	32
13	R. WALLEKANO	27	7	10	10	27-33	31
14	SEWILÝA	27	8	7	12	35-42	31
15	ŽIRONA	27	7	10	10	28-43	31
16	ALAWES	27	7	6	14	25-37	27
17	ELÇE	27	5	11	11	35-41	26
18	MALÝORKA	27	6	7	14	31-44	25
19	LEWANTE	27	5	7	15	29-45	22
20	OWIEDO	27	3	9	15	17-44	18

ITALIÝANYŇ ÇEMPIONATY /SERIE A/

Or.	TOPARLAR	O	Ý	D	U	P	U
1	INTER	28	22	1	5	64-22	67
2	MILAN	28	17	9	2	44-20	60
3	NAPOLI	28	17	5	6	43-29	56
4	ROMA	28	16	3	9	38-21	51
5	KOMO	28	14	9	5	46-21	51
6	ÝUWENTUS	28	14	8	6	50-28	50
7	ATALANTA	28	12	10	6	39-26	46
8	BOLONÝA	28	11	6	11	37-34	39
9	SASSUOLO	28	11	5	12	35-38	38
10	LASIO	28	9	10	9	28-28	37
11	UDINEZE	28	10	6	12	33-41	36
12	PARMA	28	8	10	10	20-32	34
13	JENOA	28	7	9	12	34-40	30
14	KALIARI	28	7	9	12	30-38	30
15	TORINO	28	8	6	14	28-49	30
16	LEÇÇE	28	7	6	15	20-37	27
17	FIORENTINA	28	5	10	13	30-42	25
18	KREMONEZE	28	5	9	14	22-40	24
19	PISA	28	3	9	16	22-49	18
20	WERONA	28	1	12	15	20-48	15

GERMANIÝANYŇ ÇEMPIONATY /BUNDESLIGA/

Or.	TOPARLAR	O	Ý	D	U	P	U
1	BAWARIÝA	25	21	3	1	92-24	66
2	BORUSSIÝA D	25	16	7	2	53-26	55
3	HOFFENHAÝM	25	15	4	6	53-33	49
4	ŞTUTGART	25	14	5	6	50-34	47
5	LEIPSIG	25	14	5	6	48-34	47
6	BAÝER	25	13	5	7	48-32	44
7	AÝNTRAHT	25	9	8	8	48-49	35
8	FRAÝBURG	25	9	7	9	37-42	34
9	AUGSBURG	25	9	4	12	31-43	31
10	HAMBURG	25	7	8	10	28-36	29
11	UNION BERLIN	25	7	7	11	30-42	28
12	BORUSSIÝA M	25	6	7	12	28-43	25
13	WERDER	25	6	7	12	29-45	25
14	KÖLN	25	6	6	13	34-43	24
15	MAÝNS	25	5	9	11	29-41	24
16	SANKT-PAULI	25	6	6	13	23-40	24
17	WOLFSBURG	25	5	5	15	34-55	20
18	HAÝDENHAÝM	25	3	5	17	24-57	14

FRANSIÝANYŇ ÇEMPIONATY /LIGUE 1/

Or.	TOPARLAR	O	Ý	D	U	P	U
1	PSŽ	25	18	3	4	54-22	57
2	LANS	25	18	2	5	48-21	56
3	MARSEL	25	14	4	7	52-33	46
4	LION	25	14	4	7	40-27	46
5	RENN	25	12	7	6	42-35	43
6	LILL	25	12	5	8	38-32	41
7	MONAKO	25	12	4	9	43-37	40
8	STRASBUR	25	10	6	9	40-31	36
9	BREST	25	10	6	9	34-34	36
10	LORIÝAN	25	8	10	7	35-39	34
11	ANŽE	25	9	5	11	23-30	32
12	TULUZA	25	8	7	10	33-29	31
13	PARIŽ	25	6	9	10	29-41	27
14	LE HAWR	25	6	8	11	20-32	26
15	NISSA	25	6	6	13	30-48	24
16	OSER	25	4	7	14	19-35	19
17	NANT	25	4	5	16	22-42	17
18	METS	25	3	4	18	22-56	13

RUSSIÝANYŇ ÇEMPIONATY /PREMÝER LIGA/

Or.	TOPARLAR	O	Ý	D	U	P	U
1	KRASNODAR	20	13	4	3	40-15	43
2	ZENIT	20	12	6	2	36-14	42
3	LOKOMOTIW	20	11	8	1	43-26	41
4	SSKA	20	11	3	6	31-22	36
5	BALTIKA	20	9	9	2	25-9	36
6	SPARTAK	20	10	5	5	33-28	35
7	DINAMO	20	7	6	7	35-27	27
8	RUBIN	20	7	5	8	19-25	26
9	AHMAT	20	7	5	8	25-27	26
10	ROSTOW	20	5	7	8	17-23	22
11	AKRON	20	5	6	9	25-32	21
12	K. SOWETOW	20	5	5	10	22-37	20
13	ORENBURG	20	4	6	10	21-30	18
14	D.MAHAÇKALA	20	4	6	10	10--24	18
15	PARI NN	20	5	2	13	15-31	17
16	SOÇI	20	2	3	15	19-46	9

Iň köp pökgi geçirenler:

1	Kilian MBAPPE (Real Madrid)	23
2	Wedad MURIKI (Malýorka)	18
3	Lamin ÝAMAL (Barselona)	14
4	Ante BUDIMIR (Osasuna)	13
5	Ferran TORRES (Barselona)	12

Iň köp pökgi geçirenler:

1	Lautaro MARTINES (Inter)	14
2	Niko PAZ (Komo)	9
3	Rafel LEAO (Milan)	9
4	Rasmus HÝOÝLUNN (Napoli)	9
5	Anastasios DUWIKAS (Komo)	9

Iň köp pökgi geçirenler:

1	Harri KEÝN (Bawariýa)	30
2	Deniz UNDAW (Ştutgart)	15
3	Luiz DIAZ (Bawariýa)	14
4	Serhu GIRASSI (Borussiýa D)	12
5	Haris TABAKOWIÇ (Borussiýa M)	11

Iň köp pökgi geçirenler:

1	Meýson GRINWUD (Marsel)	15
2	Hoakin PANIÇELLI (Strasbur)	14
3	Esteban LEPOL (Renn)	13
4	Wesli SAID (Lans)	10
5	Bredi BARKOLA (PSŽ)	10

Iň köp pökgi geçirenler:

1	Alekseý BATRAKOW (Lokomotiw)	11
2	Braýan HIL (Baltika)	11
3	Mirlind DAKU (Rubin)	9
4	Dmitriý WOROBÝEW (Lokomotiw)	9
5	Eduard SPERSÝAN (Krasnodar)	9

PSŽ-niň 4-nji ýeňlişi

Fransiýanyň çempionatynda sanawyň lideri PSŽ öz meýdançasynda «Monakodan» 3–1 hasabynda utuldy. Çempionlar Ligasyndaky ýeňlişiň aryny alan «Monako» toparynyň gollaryny Akliuş, Golowin hem-de Balogan geçirdi. Şu möwsümde 4-nji gezek utulan PSŽ-

niň mundan öňki 2 möwsümdäki ýeňlişleriniň sany 4-e deň bolupdy. «Metsi» Abdulhamid, Towen hem-de Aýdaryň gollary esasynda 3–0 hasabynda ýeňen «Lans» topary sanawyň lideri bilen utuk aratapawudyny 1-e düşürdi. Öz meýdançasynda «Pariž» bilen duşuşan «Lion» Tolissonyň 90+6-njy minutda 11 metrlik jerime urgusyndan geçiren goly esasynda ýeňlişden halas boldy.

Ispaniýanyň çempionatynda sanawyň lideri «Barselona» myhmançylykda «Atletik Bilbao» toparyny Lamin Ýamalyň 68-nji minutda geçiren ýeke-täk goly bilen ýeňlişe sezewar etdi. «Real Madrid» hem myhmançylykda «Selta» bilen duşuşyp, 90-njy minutdan soň ýeňiş gazanmagy başardy. Esaslandyrylanyna 124 ýylyň dolan gününde Tçauameniniň hem-de Walwerdeniň gollary esasynda kynlyk bilenem bolsa gazanylan bu ýeňiş janköýerlere sowgat boldy. Çekeleşikli geçen oýunlarda «Atletiko» öz meýdançasynda «Real Sosiedady» 3–2, «Wilýarreal» bolsa «Elçeni» 2–1 hasaplar esasynda ýeňdi. Duşuşyklarda «Atletikonyň» gollaryny Sörlot bilen Niko Gonzales (2), «Wilýarrealyň» gollaryny-da Bükenen bilen Mourinio geçirdi.

Germaniýanyň çempionatynda sanawyň lideri «Bawariýa» Keýnsiz oýnan duşuşygynda «Borussiýa M» toparyny 4–1 hasabynda ýeňdi. Duşuşykda ýer eýeleriniň gollaryny Diaz, Laimer, Musiala hem-de Jekson öz atlaryna ýazdyrdylar. 2-nji ýerdäki «Borussiýa Dortmund» topary-da myhmançylykda «Kölni» Girassi hem-de Baýeriň gollary esasynda 2–1 hasabynda utdy. «Leipsigiň» öz meýdançasynda «Augsburgy» 2–1 hasabynda ýeňen tapgyrynda «Baýer» hem-de «Ştutgart» öz garşydaşlary bilen deňme-deň oýnadylar.

13-nji mart (anna)

Alawes – Wilýarreal (01:00)	LA LIGA

14-nji mart (şenbe)

Soçi – Krasnodar (15:45)	PREMÝER LIGA
Zenit – Spartak (18:00)	PREMÝER LIGA
Inter – Atalanta (19:00)	SERIE A
Baýer – Bawariýa (19:30)	BUNDESLIGA
Borussiýa D – Augsburg (19:30)	BUNDESLIGA
Atletiko – Hetafe (20:15)	LA LIGA
Napoli – Leçç e (22:00)	SERIE A
Galatasaraý – Istanbul BŞ (22:00)	SÜPER LIG
Arsenal – Ewerton (22:30)	PREMIER LEAGUE
Çelsi – Nýukasl (22:30)	PREMIER LEAGUE
Baltik – SSKA (22:30)	PREMÝER LIGA
Udineze – Ýuwentus (00:45)	SERIE A
Real Madrid – Elçe (01:00)	LA LIGA
West Ham – Man. Siti (01:00)	PREMIER LEAGUE

15-nji mart (ýekşenbe)

M. Ýunaýted – Aston Willa (19:00)	PREMIER LEAGUE
Barselona – Sewilýa (20:15)	LA LIGA
Liwerpul – Tottenham (21:30)	PREMIER LEAGUE
Komo – Roma (22:00)	SERIE A
Betis – Selta (22:30)	LA LIGA
Ştutgart – Leipsig (23:30)	BUNDESLIGA
Lasio – Milan (00:45)	SERIE A

Sahypany taýýarlan Täjigözel BÄŞIMOWA.

ORAZA BAÝRAMYŇYZ GUTLY BOLSUN!

«TÜRKMENHIMIÝA»
DÖWLET KONSERNINIŇ
«TÜRKMENTURBA» ZAWODY

TÜRKMENISTANYŇ PREZIDENTI SERDAR BERDIMUHAMEDOWA
HORMATLY PREZIDENTIMIZ!

Sizi we halkymyzy mukaddes Oraza baýramy bilen gutlaýarys!

Hormatly Prezidentimiz!

Agyz beklenip, dost-ýarlary, dogan-garyndaşlary myhmançylyga çagyryp, agzaçar edilip, gudraty güýçli Allatagaladan birek-birege gowulyklaryň dilenýän aýy bolan mukaddes Remezan aýynda Oraza baýramy mynasybetli Size we mähriban halkymyza iň gowy arzuwlarymyzy ýetirýäris.

Oraza baýramyňyz gutly bolsun!

Size çuňňur hormat goýmak bilen,

«TÜRKMENHIMIÝA» döwlet konserniniň
«TÜRKMENTURBA» zawodynyň ýolbaşçylary we işgärleri.

«Garagum Ulag» H. J.

TÜRKMENISTANYŇ PREZIDENTI SERDAR BERDIMUHAMEDOWA
HORMATLY PREZIDENTIMIZ!

Oraza baýramy Türkmenistanda giňden bellenilýän baýramlaryň biridir. Sizi we ähli halkymyzy mukaddes Oraza baýramy bilen tüýs ýürekden gutlaýarys!

Hormatly Prezidentimiz! Siziň janyňyzyň sag, başyňyzyň dik, ömrüňiziň uzak bolmagyny, il-ýurt bähbitli işleriňizde uly-uly üstünlikleri gazanmagyňyzy gudraty güýçli Allatagaladan dileýäris!

Oraza baýramyňyz gutly bolsun!

Size çuňňur hormat goýmak bilen,

«GARAGUM ULAG» hojalyk jemgyýetiniň
ýolbaşçylary we işgärleri.

AGRi

TÜRKMENISTANYŇ PREZIDENTI SERDAR BERDIMUHAMEDOWA
HORMATLY PREZIDENTIMIZ!

Oraza baýramy mynasybetli Sizi we halkymyzy tüýs ýürekden gutlaýarys!

Hormatly Prezidentimiz! Halkymyz bereketden, sahawatdan, haýyr işlerden doly Oraza aýynda Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe halkymyzyň abadan durmuşy üçin alyp barýan ähli işleriňiziň mundan beýläk-de rowaç bolmagy üçin doga-dilegler edýär. Mukaddes Oraza aýynda okalan doga-dilegler Beýik Allatagalanyň dergähinde kabul bolsun!

Oraza baýramyňyz gutly bolsun!

Size çuňňur hormat goýmak bilen,

«IPS AGRI» bilelikdäki kärhanasynyň
ýolbaşçylary we işgärleri.

Balgaýmak

TÜRKMENISTANYŇ PREZIDENTI SERDAR BERDIMUHAMEDOWA
HORMATLY PREZIDENTIMIZ!

Sizi we halkymyzy mukaddes Oraza baýramy bilen gutlaýarys!

Hormatly Prezidentimiz!

Mukaddes Remezan aýynda Size we mähriban halkymyza dünýädäki ähli gowulyklary arzuw edýäris! Oraza halklary biri-birine ýakynlaşdyrýar. Bu baýramyň many-mazmunynda halkymyzyň beýik medeniýeti, gadymy däp-dessurlary, ynanç-adatlary jemlenendir. Oraza aýynda Beýik Biribardan Size berk jan saglyk, tutumly işleriňizde rowaçlyk dileg edýäris!

Oraza baýramyňyz gutly bolsun!

Size çuňňur hormat goýmak bilen,

kärhananyň ýolbaşçylary we işgärleri.

AJAÝYP BINA
HOJALYK JEMGYÝETI

TÜRKMENISTANYŇ PREZIDENTI SERDAR BERDIMUHAMEDOWA
HORMATLY PREZIDENTIMIZ!

Sizi we ildeşlerimizi iň mukaddes baýramlaryň biri bolan Oraza baýramy bilen tüýs ýürekden gutlaýarys!

Hormatly Prezidentimiz!

Alyp barýan il-ýurt bähbitli işleriňiz üçin halkymyz Size alkyş aýdyp, Beýik Biribardan janyňyzyň sag, başyňyzyň hemişe dik, ömrüňiziň uzak bolmagyny dileýär. Ýurdumyzyň gülläp ösmegi, halkymyzyň hal-ýagdaýynyň has-da gowulanmagy üçin alyp barýan işleriňizde Size güýç-kuwwat dileg edýäris!

Oraza baýramyňyz gutly bolsun!

Size çuňňur hormat goýmak bilen,

«AJAÝYP BINA» hojalyk jemgyýetiniň
ýolbaşçylary we işgärleri.

1/8 finalda uly hasaply ýeňişler

UEFA Çempionlar Ligasynda 1/8 finalyň 1-nji duşuşyklary geçirildi. Uly hasaply netijeleriň bellige alnan tapgyrynda 8 oýunda 32 gol derwezä girizildi. Myhmançylykda 6 gol geçiren «Bawariýanyň» çärýek finala çykandygyny bellesek, ýalňyş bolmaz. Şol sanda, 3 gol aratapawudy bilen üstün çykan «Atletiko Madrid», «Pari Sen-Žermen», «Real Madrid» bilen «Bude-Glimt» toparlary çärýek finalyň bosagasyndan ilkinji ädimi ätdiler. Jogap duşuşyklary 17–18-nji martda geçiriler.

«Bawariýa» çärýek finalda diýen ýaly

Myhmançylykda «Atalanta» bilen duşuşan «Bawariýa» italýan toparyny 6-1 hasabynda ýeňlişe sezewar etdi. Ilkinji 25 minutda 3 gol geçiren «Bawariýanyň» pökgülerini Stanişiç (12), Olise (22, 64), Gnabri (25), Jekson (52) hem-de Musiala (67) derwezä girizdi. «Atalantanyň» ýeke-täk goluny bolsa 90+3-nji minutda Paşaliç öz adyna ýazdyrdy.

«Atletiko» 22 minutda 4 gol geçirdi

7 goluň geçirilen başga bir duşuşygynda «Atletiko Madrid» öz meýdançasynda Angliýanyň «Tottenham» toparyny kabul etdi. Eýýäm duşuşygyň 15-nji minutynda madridliler jogapsyz 3 gol geçirdi. Gollary 6-njy minutda Llorente, 14-nji minutda Grizmann, 15-nji minutda Hulian Alwares derwezä girizdi. «Tottenham» toparynyň tälimçisi ilkinji 3 goldan soň derwezeçisini çalyşsa-da, bu hem uly hasaply ýeňlişiň öňüni alyp bilmedi. Täze derwezeçi hem oýna gireninden sähelçe wagtdan soň gol geçirtdi. Bu goly goragçy Le Norman öz adyna ýazdyrdy. Oýnuň 26-njy minutynda «Tottenham» topary geçirden 4 golunyň biriniň öwezini Pedro Porronyň takyk urgusy bilen doldy. 2-nji ýarymyň başlarynda, has takygy, 55-nji minutda Hulian Alwares 5-nji pökgini hem londonlylaryň derwezesine gönükdirdi. Duşuşygyň 76-njy minutynda «tottenhamly» Dominik Solanke oýna soňky nokady goýdy. 5-2 hasabynda ýeňiş gazanan «Atletiko Madrid» çärýek finala çykmagyň bosagasyna geldi.

«Galatasaraý» «Liwerpuly» ýene-de ýeňdi

UEFA Çempionlar Ligasynda liga tapgyrynda-da Stambulda «Liwerpuly» 1-0 hasabynda ýeňen «Galatasaraý» 1/8 finalyň 1-nji duşuşygynda-da şol üstünligini gaýtalady. Duşuşygyň 7-nji minutynda Mario Leminanyň ýeke-täk goly bilen ýeňiş gazanan «Galatasaraý» 1 möwsümde «Liwerpuly» 2-nji gezek ýeňlişe sezewar etdi.

Ýeňijiler jogap oýnuna galdy

Liga tapgyrynda oýnalan başga bir duşuşygyň gaýtalanan oýnunda «Nýukasl» bilen «Barselona» toparlary Angliýada güýç synanyşdy. Çekeleşikli geçen oýunda ýeňiş gazanan bolmady. 1–1 hasabynda deňlikde tamamlanan oýnuň gollary soňky minutlarda hasaba alyndy. 86-njy minutda Harwi Barns «Nýukasly» 1-0 hasabynda öňe saýlady. Ýöne 90+6-njy minutda Lamin Ýamal 11 metrlik jerime urgusyny dürs urup, hasaby deňledi we katalonlary ýeňlişden halas etdi. Ýeri gelende bellesek, liga tapgyryndaky oýunda «Barselona» myhmançylykda 2–1 hasabynda ýeňiş gazanypdy.

Liga tapgyryndaky 8 duşuşygyny-da ýeňiş bilen tamamlan «Arsenal» 1/8 finalyň 1-nji duşuşygynda şol başarnygyny gaýtalap bilmedi. Lewerkuzende ýerli «Baýer» bilen duşuşan «Arsenal» soňky minutlarda ýeňlişden halas boldy. Londonlylar Andrihiň 46-njy minutdaky goluna 89-njy minutda ozal «Baýerde» çykyş eden Kai Hawertsiň 11 metrlik jerime urgusyndan geçiren goly esasynda jogap berdi.

«Mançester Siti», «Inter», «Sporting» tapawudy ýok

Norwegiýanyň özbolușly, ýönekeý kluby «Bude-Glimt» yklymyň läheňleri üçin uly howp bolup, topar 53 müň ilaty bolan Bude şäherindäki 8 müň 270 orunlyk stadionynda Ýewropanyň «men» diýen klublaryny öýlerine eli boş ugradýar. Bu ýerde «Mançester Sitidir» «Interden» soň Lissabonyň «Sportingini» hem ýeňlişe sezewar edip, 3–0 hasabynda üstün çykan «Bude-Glimt» topary Çempionlar Ligasyndaky bassyr 5-nji ýeňşini gazandy. Norweg toparyna ýeňiş getiren gollary 32-nji minutda 11 metrlik jerime urgusyndan Fet, 45+1-nji minutda Blomberg hem-de 71-nji minutda Hög derwezä girizdi. Bu ýeňişden soň «Bude-Glimtiň» çärýek finala has golaýlandygyny bellemek bolar.

Kwaresheliýa meýdança girip, oýnuň ykbalyny üýtgetdi

Kubogyň häzirki eýesi PSŽ öz meýdançasynda «Çelsi» bilen duşuşdy. Duşuşygyň 1-nji ýarymynda parižliler Barkola hem-de Dembeleniň tapawutlanmagynda 2 gol geçirdi. «Çelsi» her gezekde Gusto hem-de Enzo Fernandesiň gollary bilen jogap bermegi başardy. Duşuşygyň 74-nji minutynda Witinýa topy derwezeçiniň üstünden geçirip, hasaby 3–2-ä ýetirdi. Duşuşygyň galan minutlarynda «Çelsi» hasaby deňläp bilerdi ýada bu netije jogap oýnunda ýeňiş gazanmazça däldi. Ýöne esasy waka oýnuň ahyrlarynda bolup geçdi. 62-nji minutda meýdança giren Hwiça Kwarasheliýa 86-njy minutda owadan urgy bilen 4-nji pökgini londonlylaryň torundan girizdi. Ol 90+4-nji minutda ýene bir gezek tapawutlanyp, aratapawudy 3 gola ýetirdi we «Çelsini» jogap duşuşygy üçin kyn ýagdaýa saldy. 5–2 hasabynda ýeňiş gazanan PSŽ çempionlygyny goramagyň ýolunda ilkinji uly ädimi ätdi.

Messiden soň Walwerde

Soňky ýyllarda Çempionlar Ligasynyň «El Klasikosyna» öwrülen «Real Madrid» – «Mançester Siti» duşuşyklarynyň şu möwsümdäki 1-nji oýny Ispaniýada geçirildi. Iki topar bassyr 5, soňky 7 möwsümde-de 6-njy gezek gabatlaşdy. Hatda iki topar liga tapgyrynda-da duşuşypdy we Madriddäki şol oýunda iňlisler ýeňiş gazanypdy. Ýöne utulan-çykdy oýunlaryny başgaça oýnaýan Çempionlar Ligasynyň iň tejribeli topary «Real Madrid» bu gezek ýalňyşlyga ýol bermedi. 3–0 hasabynda ýeňiş gazanan «Realyň» gollarynyň 3-sini hem 22 minutyň dowamynda urugwaýly ýarymgoragçy Federiko Walwerde derwezä girizdi. Ol 20-nji, 27-nji hem-de 42-nji minutlarda tapawutlanyp, Çempionlar Ligasyndaky 75-nji duşuşygynda gollarynyň sanyny 6-a ýetirdi. Walwerde argentinaly Lionel Messiden soň Çempionlar Ligasynda 1-nji ýarymda iňlis klublarynyň derwezesinden 3 gol geçiren 2-nji futbolçy boldy. Duşuşygyň 58-nji minutynda «Real Madrid» ýene biri goly geçirmäge mümkinçilik aldy. Janluiji Donnarummanyň gödek hereketinden soň italiýaly emin ispan klubunyň peýdasyna 11 metrlik jerime urgusyny belledi. Ýöne Winisius Junioryň urgusyny saklamagy başaran Donnarumma ýalňyşynyň öwezini dolmagy başardy. Şunlukda, «Real Madrid» 15-nji duşuşygynda «Mançester Sitini» 6-njy gezek ýeňip, hem çärýek finala çykmakda, hemem ikiçäk statistikada garşydaşyndan öňe saýlandy.

1/8 finalyň 1-nji duşuşyklarynyň netijeleri:

GALATASARAÝ – LIWERPUL: 1-0
/Mario Lemina 7/

ATLETIKO – TOTTENHAM: 5-2
/Llorente 6, Grizmann 14, Alwares 15, 55, Le Norman 22 — Pedro Porro 26, Solanke 76/

ATALANTA – BAWARIÝA: 1-6
/Paşaliç 90+3 – Stanişiç 12, Olise 22, 64, Gnabri 25, Jekson 52, Musiala 67/

NÝUKASL – BARSELONA: 1-1
/Barns 86 – Ýamal 90+6 p/

BAÝER – ARSENAL: 1-1
/Andrih 46 – Kai Hawerts 89 p/

REAL MADRID – MANÇESTER SITI: 3-0
/Federiko Walwerde 20, 27, 42/

PARI SEN-ŽERMEN – ÇELSI: 5-2
/Barkola 10, Dembele 40, Witinýa 74, Kwarasheliýa 86, 90+4 – Gusto 28, Fernandes 57/

BUDE-GLIMT – SPORTING: 3-0
/Fet 32 p, Blomberg 45+1, Hög 71/

ORAZA BAÝRAMYŇYZ GUTLY BOLSUN!

«MERTLIK RUHY» H.J. «HYUNDAI» TÜRKMENISTANDAKY RESMI DISTRIBÝUTORY

TÜRKMENISTANYŇ PREZIDENTI
SERDAR BERDIMUHAMEDOWA
HORMATLY PREZIDENTIMIZ!

Sizi Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe Garaşsyz, hemişelik Bitarap Türkmenistanda ruhy päkligiň we sahawatlylygyň, hoşniýetliligiň we abadançylygyň nyşany hökmünde uly dabara bilen giňden bellenip geçilýän mukaddes Oraza baýramy mynasybetli tüýs ýüregimizden mähirli gutlaýarys!

Bütin bir aýyň dowamynda agyz beklemek ynsan synasyna, kalbyna tämiz duýgulary bagyşlaýar.

Çuňňur hormatlanylýan Prezidentimiz!

Gudraty güýçli Allatagala mukaddes Remezan aýynda tutulan orazalaryň, edilen ýagşy doga-dilegleriň hormatyna il-ýurt bähbitli, döwlet ähmiýetli alyp barýan işleriňizi elmydama rowaç etsin! Siziň janyňyzyň sag, ömrüňiziň uzak, belent başyňyzyň aman, mertebäňiziň mundan-da belent bolmagyny Beýik Biribardan dileg edýäris!

Hormatly Prezidentimiz!

Sizi türkmenistanlylaryň uly dabara bilen giňden belläp geçýän mukaddes Oraza baýramy mynasybetli ýene-de bir gezek tüýs ýüregimizden mähirli gutlaýarys!

Oraza baýramyňyz gutly bolsun!

Size çuňňur hormat goýmak bilen,

«MERTLIK RUHY» H.J.
«HYUNDAI» TÜRKMENISTANDAKY
RESMI DISTRIBÝUTORY

«TÜRKMEN GURLUŞYK TEHNIKA SERWIS» H.J. «MERCEDES-BENZ» TÜRKMENISTANDAKY RESMI DILERI

TÜRKMENISTANYŇ PREZIDENTI
SERDAR BERDIMUHAMEDOWA
HORMATLY PREZIDENTIMIZ!

Sizi we mähriban halkymyzy mukaddes Oraza baýramy mynasybetli tüýs ýürekden mähirli gutlaýarys!

Halkymyzyň köpasyrlyk taryhynyň dowamynda döreden baý ruhy mirasy – Oraza baýramy dünýäniň umumadamzat gymmatlyklarynyň bir bölegidir. Remezan köňül öýleriniň mähri bilen baglanyşyklydyr. Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe ruhy dünýäsi ýagşylyga, ajap umyt-arzuwlara beslenen halkymyz her bir mukaddeslige kalp töründen orun berip ýaşaýar. Oraza aýy ynsan durmuşyna, ýüregine nur çaýýar. Oraza aýynda halkymyz Diýarymyzyň asudalygy, il-günümiziň abadançylygy, Watanymyzyň mundan beýläk-de gülläp ösmegi, halkymyzyň bagtyýar şu güni we röwşen geljegi ugrunda uly işleri alyp barýan **belent mertebeli Prezidentimiz** – Siziň janyňyzyň sag, ömrüňiziň uzak, il-ýurt bähbitli, dünýä ähmiýetli tutumly işleriňiziň hemişe rowaç bolmagy üçin doga-dilegler edýär. Goý, päklenmegiň, toba etmegiň belent nyşany hökmünde Allatagalanyň ynsan kalbyna bagyş eden mübärek Oraza aýynda edilen doga-dilegler, alkyş-ybadatlar Beýik Biribaryň dergähinde kabul bolsun!

Oraza baýramyňyz gutly bolsun!

Size çuňňur hormat goýmak bilen,

«TÜRKMEN GURLUŞYK TEHNIKA SERWIS» H.J.
«MERCEDES-BENZ» TÜRKMENISTANDAKY
RESMI DILERI

«BALKAN» GÄMI GURLUŞYK WE ABATLAÝYŞ ZAWODY» AGPJ

TÜRKMENISTANYŇ PREZIDENTI
SERDAR BERDIMUHAMEDOWA
HORMATLY PREZIDENTIMIZ!

Sizi hem-de eziz halkymyzy mukaddes Oraza baýramy bilen tüýs ýürekden gutlaýarys!

Hormatly Prezidentimiz!

Oraza aýynda halkymyz ýurdumyzyň dünýädäki abraýynyň, şan-şöhratynyň has-da belende galmagy, ýurt abadançylygy hem-de rowaçlygy üçin doga-dilegler edýär. Bularyň ählisi ata-babalarymyzyň mukaddes ýörelgelerine eýerip, biziň buýsanjymyz bolan eziz Watanymyzyň mundan beýläk-de gülläp ösmegi ugrunda yhlasly zähmet çekýän, döredýän, gurýan halkymyzyň agzybirligini has-da pugtalandyrýar, nesillerimizi watansöýüjiligiň hem-de ynsanperwerligiň belent ruhunda terbiýeleýär, şöhratly geçmişimize, şu günümize, geljegimize buýsanjymyzy has-da artdyrýar.

Hormatly Prezidentimiz!

Sizi hem-de eziz halkymyzy mukaddes Oraza baýramy bilen ýene-de bir gezek tüýs ýürekden gutlaýarys! Size işleriňizde rowaçlyk, mähriban halkymyza asuda asman we bagtyýar durmuş arzuw edýäris! Arzuwlaryň hasyl bolýan aýynda Beýik Biribardan Size berk jan saglyk, uzak ömür dileýäris!

Oraza baýramyňyz gutly bolsun!

Size çuňňur hormat goýmak bilen,

«Balkan» gämi gurluşyk we abatlaýyş zawody» AGPJ-niň ýolbaşçylary we işgärleri.

HUAWEI

ONUŇ ALYHEZRETI,
TÜRKMENISTANYŇ PREZIDENTI
SERDAR BERDIMUHAMEDOWA
ÇUŇŇUR HORMATLANYLÝAN PREZIDENT!

Sizi we ähli türkmen halkyny mukaddes Oraza baýramy bilen tüýs ýürekden gutlaýarys!

Remezan aýynyň mukaddes Gadyr gijesinde ediljek ähli doga-dilegler Hakyň dergähinde kabul bolsun!

Goý, Siziň janyňyz sag, ömrüňiz uzak bolsun!

Iň gowy arzuwlar bilen,

«HUAWEI TECH. INVESTMENT CO., LTD» kompaniýasynyň Türkmenistandaky wekilligi.

ЕГО ПРЕВОСХОДИТЕЛЬСТВУ,
ПРЕЗИДЕНТУ ТУРКМЕНИСТАНА
СЕРДАРУ БЕРДЫМУХАМЕДОВУ
ГЛУБОКОУВАЖАЕМЫЙ ПРЕЗИДЕНТ!

От всего сердца поздравляем Вас и весь туркменский народ со священным мусульманским праздником Ораза байрам!

Пуст Всевышний примет все молитвы и желания, обращенные к нему в священную ночь месяца Рамазан, чтоб мир и добро вошли в наши дома, а счастье, благополучие и достаток стали верными спутниками в жизни!

Мы желаем Вам долгой жизни и крепкого здоровья!

С наилучшими пожеланиями,

Представительство компании «HUAWEI TECH. INVESTMENT CO., LTD» в Туркменистане.